

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, március 2.

Változatlan a helyzet.

Budapest, március 1. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

A helyzet mindenütt változatlan.
Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Komoly támadásra készültek a franciák.

Berlin, március 1. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A tüzérségi tevékenység az arcvonal számos részén, különösen az ellenségénél, tegnap is igen élénk volt. Célja több helyen nyilván csak megtevesztésünk volt. Ezzel szemben az Yser vidékén és a Champagneban, valamint a Maas és Mosel között az ellenség úgy látszik arra törekedett, hogy bennünk komoly kárt tegyen. Célját nem érte el.

A légi harcban Menilnél végeztünk egy angol kétfedelűvel, a bennülőket elfogtuk. Két francia kétfedelű védőágyúink szedték le. Az egyiket Vesaponinnál, Soissonsól északnyugatra. Utasait elfogtuk. A másikat közvetlenül Soissonsól délnyugatra. A bennülők alkalmasint meghaltak. Egyik repülőgépiük, a melynek vezetője Kuehl tartalékos hadnagy, megfigyelője Haber tartalékos hadnagy volt, bombavetéssel megállításra kényszerítette a besaizon-jusseyi vonalon egy katonai szállító vonatot és az abból kiszállt legénységgel, gépfegyvere segítségével sikeresen megküzdött.

Keleti és Balkán hadszíntér:

Különösebb esemény nem történt. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Német tengeralattjárók bravúrja a francia partokon, a Themse forkolatánál, a Földközi tengeren.

Berlin, március 1. (Hivatalos.) A Wolff-ügynökség jelenti:

Tengeralattjáróink négy-négy ágyúval ellátott, két francia se-

gédelrkálót süllyesztettek el Le-Havre és egy fellegyverzett angol órhajót a Themse torkolatánál. A Földközi tengeren párisi hivatalos jelentés szerint a Le Provence francia segédelrkálót, amely egyezernyeolcszáz főnyi csapatszállítmánnnyal utban volt Szaloniki felé, elsüllyesz-

tették. Hír szerint csak hatszáz-kilencvenhat embert mentettek meg. A syriai tengerparton február nyolcadikán elsüllyesztett francia hadihajó, visszatért tengeralattjáró szerint, nem a Souffren sorhajó, hanem az Amiral Charner páncélos cirkáló volt. A tengerészeti vezérkar főnöke. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

Ezüst paszomány.

Arad, március 1.

Erről nem szólt a hadügyminiszter rendelete, nem ismeri a szolgálati szabályzat, nem tudnak róla az ezredparancsok. Pedig azok között, a kik tegnap bevonultak és akik holnap fognak bevonulni, sokan, majdnem mindannyian viselik ezt a megkülönböztetést, amely őket a más évfolyambeli bajtársaktól elválasztja. Ki a bajszán, ki meg a haján; egyiké vékonyabb, még feketével vagy barnával átszótt, a másiké tiszta ezüst, tenyérnyi szélességű.

A sárga karpaszomány arra való, hogy akik a polgári életben a szellemi munkához szoktak, a kaszárnyában se kényszerítessenek durva munkára. Nem, mintha ez a munka lealacsonyító lenne; de a katonasorban, egész addig a pontig, amíg a harc egészen egyforma tennivalót kíván az értelmes embertől és a paraszttól, sérelem nélkül érvényesühet a munkafelosztás, hogy kiki olyan munkát végezzen, amelyhez szokott és amelyhez ért.

Az ezüst paszománynak még nagyobb, még fontosabb jelentősége van. Ha a sárga paszomány is megkülönböztetett bánásmódot kíván; az ezüst paszomány még inkább. Nemcsak a kornak járó tisztelet miatt. De azok sorában, a kiket a hívó szó tegyverbe állított, mindig azok hozzák a legnagyobb áldozatot, a kik az életkor későbbi határánál teszik meg ezt a kötelességet. A husz éves itju csak könyveitől, ábrándjaitól, szórakozásaitól bucsuzik el, mikor az uniformist hagyja el. A negyvenöt-ötven éves embernek sok-sok egyébtől kell nehéz tudatokkal, gondokkal terheltten válni.

Arra való legyen az ezüst paszomány, hogy a háborus katonaeletben

mindenkit ezeknek az öreg katonáknak nagy áldozataira emlékeztessen. A kiképzés rendje nem megy kérő szóval, simogatással, de hijával lehet az önérzetet bántó és az öreg lelkeknek különösen rosszul eső durvaságnak és nyegleségnek. Eddig még megjárta ez; a fiatalabb katona hangulata rugalmas valami volt s ha jogosan, vagy jogtalanul bántódás érte, hamar elmúlt az róla. A kiképző tisztektől és altisztektől se lehetett mindig angyali türelmet és végletekig menő tárgyilagosságot várni, a mikor a nehezebb befogadó képeségű ujonc-agyakba kellett valami tudományt begyömöszölni.

Amde ez a kiképzés más volt és más ez a mostani. Azok, akik megértették azt a komoly helyzetet, a mely az ő beöltözködésüket szükségessé tette, megértének minden egyebet. A lelki fegyelmesség, amely ezt panaszszó nélkül fogadja, jó talaja lesz a katonai fegyelemnek. Csak ne takarjon ez a fegyelem semmi hatalmaskodó szándékot, semmi fölébvalói szeszélyt, semmi céltalan durvaságot és semmi egyebet, ami a katonai érdek nélkül bántódást okoz az öreg ujoncoknak. Igaz, nehéz dolguk lesz azoknak a fiatalabb kiképzőknek, akiket az apjuk korabeli ujoncokhoz kirendeltek, de még mindig könnyebb, mint azoké, akik ebben a korban a huszonöt-harminc éve elfelejtett, vagy soha meg nem tanult katonáskodást tanulják meg.

Nem lehet eléggé és elégszer mondani, mielőtt megtelepednének róla és mielőtt egy tizenkilenc éves káplár az után egy ötven éves ujoncot eltelejtett szalutálásért defilíroztatni próbálna: tiszteletet az ezüst paszománynak.

Az aradi öreg népfelkelők beosztása.

(Kivételes elbánást!)

Az Aradi Közlöny tudósítói.

Arad, március 1.

Az Aradra bevonult 43—45 éves öreg újoncok beosztása a mai napon kezdetét vette. Az öszülő haju népfelkelők, ép úgy, mint a fiatalok, randes beosztást nyernek a századoknál és holnap már ki is rukkolnak. Holnap látja legalószór a vén osontokat az aradi gyakorlótér. A vén legények bemutatására ugyanis holnap kerül sor és ettől fogva őket is fiatal katonáknak kell tekintenünk.

Azok, akiknek megfelelő iskolai képzettségük van, külön csapatot alkotnak, mert őket be fogják vezényelni a tiszti iskolába. A volt tartalékos tisztek külön kurzuson vesznek részt, amely valószínűleg négy hétig tart, a mely után a tartalékos tiszti megkapja régi rangját. Hogy a volt altisztek milyen beosztáshoz jutnak, arról még nem történt intézkedés illetékes helyen. Azt is hallottuk, hogy az egykori őrmesterek rövid idő múlva szintén régi parzsjuk birtokába jutnak. Aki például számvivő őrmester volt, az valószínűleg most is ezt a beosztást kapja meg.

Van azután harmadik kategória is: azok, akik egyszerű sárga karpaszomány viselésére tarthatnak igényt. A honvédelmi miniszter még a múlt év végén rendeletet bocsátott ki, amelyben meghagyja a pótzászlóaljparancsnokságoknak, hogy azoknak, akik okmányokkal tudják igazolni az egyszerű sárga karpaszomány viselésére való jogosultságukat, különleges elbánás biztosítandó. Ha tehát valamely tekintélyesebb önálló kereskedő, vagy nagyiparos, valamely nagyobb hivatal vezetője, törvényhatósági bizottsági tag, kereskedelmi és iparkamarai tag okmányokkal tudja igazolni ebbeli állítását, megkaphatja az egyszerű sárga karpaszományt. Ez a karpaszomány valamivel vékonyabb, mint az önkéntesi strát és csupán arra való, hogy tulajdonosával kiméletesebb bánásmódot tanúsítsanak. Ezeket felmentik a durvább laktanya teendőktől és a kaszárnyán kívül alhatnak, azonban külön osztagokba való sorozásuk, vagy a tiszti iskolába való bevezénylésük nem engedhető meg. A honvédelmi miniszter ezzel az intézkedésével azt akarta elérni, hogy azok az öreg, családos népfelkelők, akiknek talán már unokái is mint tisztek a harcokban vannak, de akik fiatalabb korukban nem juthattak a megfelelő iskolai képzettséghez, azonban egy-egy hosszú életben átbecsülést szereztek maguknak a társadalomban, — tapintatosabb bánásmódban részesüljenek. Ugyanez a rendelet vonatkozik a holnapután bevonulandó 45—50 éves népfelkelőkre is.

Egyébként mi úgy hisszük, hogy talán minden külön miniszteri utasítás nélkül is megkülönböztetett bánásmódban lehetne részükhöz a most bevonuló újoncoknak. Azok a tisztek, akik a szürkülő népfelkelőknek parancsnokai lesznek, gondolják meg, hogy ezek a legények már végigharcolták magukat több mint egy tizedlet kínos, verejtékes küzdelemben; némelyikük talán soha be nem gyógyuló sebeket kapott az élettel való keserves küzdelemben. A gyermekek egész tömegét neveiték fel és a fiaik talán irányító tényezői az ország társadalmának. Az őket kiképző tisztek és altisztek vegyék figyelembe, hogy a most kezük alá kerülő „anyag” már odaadta ereje egyik igen

jelentékeny részét a polgári munkának, amely mégis csak a legfontosabb teljesítménye ennek az életnek, mert hiszen az az ország, amelyben a polgári társadalom alapjai nem elég szilárdak, nem tud ellentállni a háború viharában az ellenség vad támadásainak. Tiszteletet kérünk tehát a haza öreg védőinek, akár keskeny, akár széles strátiuk van, mert közöttük olyant keveset találunk, akinek a homlokát ne diszitené a munka mély strátiája. Ez az a leg-súlyosabb kvalifikáció. Adják meg nekik a katonai tegelem keretébe beletérő minden gyöngédséget, mert nem tudjuk, meddig tart még és vajon nem kerülnék-e még ők is a frontra? Ou, az ellenségnél pedig úgy se számíthatnak kiméletre.

Spitéler Rudolf ítéletét jóváhagyta a tanács.

Az Aradi Közlöny tudósítói.

Arad, március 1.

Arad város tanácsa ma délelben Varjassy Lajos polgármester elnöklésével ülést tartott, hogy Spitéler Rudolf kihágási ügyében hozott elsőfoku rendőrbíróági ítéletet, amely felebezés útján került eléje, felülvizsgálja és mint II-od fokú rendőrbíró határozzon. A két hónapi elzárásra és 17050 korona pénzbírágra ítélt terhelt felebezésében az elsőfoku ítélet megsemmisítését kérte, mert az véleménye szerint több pontban szabálytalan, illetve rosszul alkalmazott miniszteri rendeleteken alapszik. Azt kívánta tanúkkal bizonyítani, hogy ő nem vásárolt több lisztet, mint amennyit sütőműhelyében feldolgozott és hogy azt a lisztet, amelyet Aradról elszállított, nem Aradon vásárolta, hanem idegen törvényhatóság területén. Amit Aradon szerzett be, azt a tanács által kiadott engedély alapján küldötte el Aradról.

A felebezést Zubor Andor tb. főjegyző ismertette nagy részletességgel és azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a tanács ne rendeljen el újabb tanúkihallgatásokat, mert az elsőfoku ítéletet megelőző eljárás alkalmával a tényállást Weil Károly dr. rendőrbíró teljesen tisztázta, még pedig közokirat erejével bíró tanácsi végzésekkel.

Azt javasolta továbbá az előadó, hogy a tanács a felebezést utasítsa el, mert Spitéler egyetlen olyan momentumra sem tudott rámutatni, amely akár az eljárás kiegészítését, vagy pláne új eljárást tenne szükségessé és indokoltá. Az elsőfoku bíróság ítélete teljesen megelégszik annak a kihágásnak, amelyet Spitéler elkövetett, még pedig legfőképpen azzal, hogy a lisztjét, amelyet sokkal nagyobb mennyiségben szerzett be, mint a mekkorára joga és engedélye volt, olyanoknak adta el, akik ennek a lisztnek megvásárlására nem voltak jogosultak és ezzel a város közéletmezését oly nagy mértékben károsította meg, hogy a megtorlás mértéke, amelyet a rendőrbíró megállapított, teljesen indokolt.

A tanács magáévá tette Zubor javaslatát és az elsőfoku ítéletet jóváhagyta. Megjegyzendő, hogy Jegessy Károly dr. főjegyző, aki a rendőrbírósnál Spitélerrel szemben a vádat és a közérdeket képviselte, a tanács döntésében nem vett részt, nem szavazott.

Ugyancsak ma tartott ülésében revideálta a tanács a Rosenberger és Társa tojáskereskedő cég ügyében hozott elsőfoku bírósági ítéletet is. A céget 400 korona pénzbírággal sújtotta Weil Károly dr. rendőrbíró, mert október 4-én, amikor a piacon 14 fillér volt a tojás ára, 16 fillérral vásárolt tojást. Az ítélet ellen

beadott felebezésében a terhelt azzal védekezett, hogy október negyedikén egyáltalában nem volt maximálva a tojás ára, sem kormányrendelet, sem helyhatósági intézkedés az ár megszabását nem szabályozta. Tehát, ha jogszabály nincs, nem is lehet kihágást elkövetni. Bizonyította azt is, hogy a cég, amely a budapesti és bécsi tojásközpont, tehát nem is a maga részére vásároltatta a vidéken a tojást, soha sem adott többet az áruért, mint amilyen árakat a tojásbörzén akkor jegyeztek. Hogy a tojás ára október 4-én emelkedett, azt a polgármesteri hivatal is bizonyította, mert a város maga is 20 filléres áron kötött le félmillió darabot. Olyan körülmények játszottak közre, amelyek a hadviselés érdekében nyilvánosan nem részletezhetők, de amelyeket a hatóság ismert.

A tanács beható vita után döntött Zubor tb. főjegyző javaslata felett, aki az 5600. számú miniszteri rendelet alapján kérte az elsőfoku ítélet jóváhagyását. Jegessy dr. főjegyző ezzel szemben azt vitatta, hogy a cég nem követhetett el október 4-én csak egy később kiadott miniszteri rendeletben statuált kihágást. Az 5600. számú rendelet maximuma áron felül áruba bocsátó eladó büntetését írja elő, de nem a vevőt és csak januárban mondotta ki a kormány, hogy az árdragító vevő is büntetendő. Jogi alapon tehát a céget elítélni nem lehet. A tanács az előadó javaslatát fogadta el és az elsőfoku ítéletet jóváhagyta.

Átszöknek a finnek Svédországba.

(Orosz csapatok a svéd határon.)

Az Aradi Közlöny tudósítói.

Stockholm, március 1.

Sejn fő kormányzó rendeletére január óta orosz csapatok szállották meg az egész finn-svéd határt. Ezeknek az orosz csapatoknak az a feladatuk, hogy megakadályozzák a finneket abban, hogy át lépjenek a svéd határt. Egy finn ember, aki jól be van avatva a katonai és a politikai dolgokba, a minap Stockholmába érkezett és ott a következőket mondotta az új katonai rendelkezésről:

— Finnország a háború következtében nagy szükségbe jutott, mert gabonabevitelre szorul és ezért Oroszországtól függ. Bár Oroszországban tlegendő gabona van, Finnország mégsem juthat hozzá, mert kevés a vasúti kocsi. E miatt nagy a drágaság az országban, sok helyütt pedig inség is van. Mivel a kivitel is szünetel, nagy a munkanélküliség. Mindez azt okozta, hogy Finnországból a múlt évben nagyon megnőtt a kivándorlás. Mindenféle koru és társadalmi állású férfiu nagy tömegben hagyta el az országot. Orosz részről azt állítják, hogy a kivándoroltak jelentékeny része a központi hatalmak országában telepedett le és ezért már a múlt évben megtiltották Finnországból a katonaköteles korban levő fiatal emberek kivándorlását. Amikor a helsingforsai orosz rendőrség töljelentést kapott, hogy egész sereg finn tanuló Németországba ment, hogy ott katonai intézetekben tölvétesse magát, Sejn generális megszállotta csapatával a finn-svéd határt. Hogy ez a rendszabály használni fog-e, igen kérdéses, mert a határ hosszú és a finnek kitűnő szki-tutók. Azonkívül nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a kivándorlók átjuthatnak Svédországba a befagyott Botni-öbön át is, amelyen 1899-ben egy egész hadsereg marsolt Finnországból a szved partokra.

El akar szakadni Rómától az entente.

(Pápa ellenes mozgalom. — Az olasz republikánusok mozgolódása.)
— Távirati tudósítás. —

Genf—Luganó, március 1.

XV. Benedek pápa nagyon népszerűtlen az entente táborában. Számos gunyos rajz cirkál róla Franciaországban. Egy levelezőlapon például Kain és Abel közé rajzolták meg a pápát. Abel segítségért könyörög a pápának, azonban XV. Benedek elutasítja. Az entente, különösen az olaszok, nagy bizalmatlansággal viselkednek a pápa magatartása iránt és ezért már többfelől mozgalom indult meg, hogy az entente országaiiban a római katolikus egyházak szakadjanak el Rómától és alakítsanak át független nemzeti egyházzá.

Egy angol politikus a Mineteenth Century nasábjain például a következőket írja: „Az entente katolikus vallásu polgarait elkeseredett érzelem hatja át a pápa halogatása miatt. Belgium sohasem teledhet el, hogy a pápa a kritikusan pillanatban nem hallotta szavát a mártírok érdekében. Mert hiszen még a Vatikán semleges magatartása sem várta volna ki, hogy a szent atya ne tiltakozzék a nemzetközi törvények megsértése ellen. Benedek pápa halogatása azt bizonyítja, hogy a Vatikán a központi hatalmakkal, különösen pedig Ausztriával tart. Belga és francia hívei valószínűleg már a legközelebbi időben lépéseket tesznek, hogy kivonják magukat gyamsága alól. Ha Löwen romjaiból egy új nemzeti egyház fog kialakulni, akkor a történelem később meg fogja állapítani, hogy a belga nép ezzel logikusan vont le a római Szentszék magatartásából az egyedül helyes következtetést.

Luganó. A köztársasági párt kongresszusán heves támadásokat intéztek Barzilai miniszter ellen. Késégbevonták, hogy a miniszternek jogában volna a királyllyal vagy a kormánnyal szemben érvényesen képviselni a pártot. Elhatározták, hogy a republikánus propagandát Dél-olaszországban megerősítik, mert ott a talaj e célra igen alkalmas. Keresni fogják a szükséges anyagi eszközök megszerzésének módját. Kevetelik, hogy azokat a vasutasokat, akik a két év előtti republikánus torongás alkalmával a keleti és középső területekről elbocsátottak, ismét fogadják vissza állami szolgálatba. A republikánusok, a szocialisták, a balpárti demokraták és a nacionalisták közös választói gyűlésen napirendi javaslatot fogadtak el, amelyben hangsúlyozzák, hogy a háborút a szövetségesekkel feltétlen egyetértésben folytatni kell, mert különben hiábavalók volnának az olaszok áldozatai és azok az esélyek, amelyek a semlegeségből való kilépés következményeképp előállottak, még fokozódnának. Az e pártokhoz közelálló parlamenti tsgok interpellációkat jegyeztek be, amelyek a katonai és diplomáciai helyzet parlamenti tárgyalását kívánták.

Luganó. A kamara közeli megnyitásával kapcsolatosan rendkívül élénk a bepolitikai élet az olasz fővárosban. A minisztertanács tegnap ismételtén foglalkozott azzal a kérdéssel, vajjon a kamara elé lépjen-e a német hadüze-

net elhalasztásával. Végül egy határozott a minisztertanács, hogy a hadüzenet kérdését nem terjeszti a kamara elé, mert sokkal helyesebb, ha a külpolitikai vitákat egyáltalában mellőzik. Másrészt viszont a háborus pártok között egyre erősebben kifejezésre jut az az óhaj, hogy a kormányt kényszeríteni kell a Németország elleni hadüzenetre. Hétfőn a radikális frakció, kedden pedig a reformszocialisták pártja tartott ebben az ügyben értekezletet. Raimondo szocialista képviselő elnökletével a kamara megnyitásának előestéjén teljes ülést tartanak az összes háborus pártok. Bissolati reformszocialista képviselőt, akit a háborus pártok jelöltek a kabinetbe, a haretérről várják vissza. Bissolati véleménye nagyban befolyásolja a háboruspártok magatartását. A kormány és az ellenzék között az első harcokra a kamara alelnökének megválasztásánál fog sor kerülni. A háborus pártok nem óhajtják Arolotta nápolyi képviselőt, a kormány jelöltjét megválasztani.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: „Táncosnő” másodsor.

Pentek: „Kisasszony férje”.

Szombat: délután mérsékelt helyárrakkal ifjúsági és népies előadás „Lili-Rákóczy Ferenc togsága”. Este: „Kis herceg” operett repris előadás.

A táncosnő.

(Színmű 3 felvonásban. Írta: Lengyel Menyhért. Bemutató előadás.)

A táncművészet csillagainak élete mindig valamelyes különös és megmagyarázhatatlan erővel vonzotta az írókat. A művészet mindenél erősebb köteleke kapcsolta-e őket hozzájuk, vagy a szerelem isteni véletlenének oly sok különös találkozása-e az egész: ki tudná megmondani!? Annyi bizonyos, hogy egész bokrértára való ilyen szerelem viritott valaha a színpad berkei között. Elszerelemek közül egyik-másik valósággal irodalomtörténeti nevezetességgé, így a Kisfaludy Sándor szerelme Donna Medina Mária-hoz a bécsi színház egykori világhírű táncosnőjéhez, kit Vigánóné-név alatt is ismert vala a biedermeier-világ. „Sok gyönyörűséget és mérhetetlen szenvedést okozott nekem ez a nő — írja önéletrajzában — s volt idő, midőn engem már e földön idvezített!”

Ez a néhány sor jutott az eszembe, midőn Lengyel Menyhért: Táncosnőjét néztem.

Lengyel témáinak megválasztásában is a légszerencsésebb írók egyike. Kezét mindig a közönség érdeklődésének útjában tartja s biztos érzéssel találja meg a nemzei közti sikerek útját. A Táncosnő témájához talán az író intuitív érzése vezette — az író érdeklődése a színpad csillagai iránt — tárgyát azonban mult idők pozitív példáiról transzponálta a modern élet nurjaira. Nem ok nélkül említettem a Kisfaludy szerelmét: Lengyel Táncosnőjében ugyancsak az érzések, a szenvedély orkánjának ugyanolyan viharzása s a végső akkor doznak ugyanaz a melankholiája kél éleire, mint egykor a nagy magyar költő: a daliás bécsi tesőr szerelmében.

Sokkal öntudatosabb író Lengyel, sem hogy e szerelem történetét ne ismerte volna. Nem azt mondjuk ezzel, hogy ez a tárgya az ő Táncosnőjének, hanem e hasonlóságban a tárgyválasztásnak egyéni ötletére utalunk.

Lengyel táncosnője a színpadon élő nő kettős lelki életének tendenciósus és sikerült rajza. Egyrésztől vágyakozás a nyugodt, kedves családi élet eszöndes boldogsága után, másrésztől a forró sikerek tanyájának, a tapsok, illatok, színek és fényességek levegőjének mámoros szeretete: él és létket minden színpadi nő lelkében. E kettősség sok drámai magot rejteget s Lengyel éles szemére, biztos színpadi érzékére mutat, hogy ezt észrevette. O különben is a színpad virtuósa. Mester a felvonások és jelenetek felépítésében. A szerkezet utvenztőinek vezető fonatát soha el nem bocsátja, a logikus előrehaladásnak jelző lámpájával világítja meg a cselekmény minden kis mozzanatát. Látjuk és érezzük, hogy visz magával s a nyugalom érzésével vitetjük magunkat, mert érezzük, hogy erős és biztos kezekben vagyunk.

A színpadi nő lelki kettősségének problémáját is virtuóz színpad ismerettel oldja meg. Noha itt nagy segítségére van maga az élet, mely szintén hasonló módon szokta megoldani e kettősség talányát. A színpad győz. A nő elhagy férfit, szerelmet, boldogságot s visszamegy a színpadi rózsák kertjébe, ahol a diosőség aureoláját érzi ragyogva a selymes haja körül... S a férfi?! Ki törődik ekkor a férfival? A színpadi nő lelke levét ilyenkor magáról mindent, a mi a mult földjéhez kötötte s szinte metafizikus rajongással borul a színpad bálványainak szobra elé.

Ezt a témát szépen meglehetett írni — de szépen lehet megjátssani is.

Zádor Fonka felismerte a szerep karakterét. De szédületesen széles skálát kellett végig játszania: a lélek öntudatlan rebbenéseitől egy tudatos élelelv és világnézet kialakulásáig. Ez bizony sok egy tagadhatatlanul tehetséges, de nagyon ifjú színésznőnek. Annál inkább értékeljük művészi munkájának sok sikerült részletét. A színpad után való elementáris sóvárgás igaz hangokat csalt az ajkára s a régi hitét megtagadó asszony alakján sok szép vonást és új színeket láttunk. Egész alakításán pedig a nemes ambició bélyegét. Toaletti jelei szépek voltak. Csak előre!

A férfi szereplők közül Dalinek és Hidvéginék jutott vezető szerep.

Deli különösen a második felvonás főjelenetében produkált pompás színészi munkát, míg Hidvégi nemesen egyszerű játékban adta vissza a művész fájdalmát, ki egy nőben legnagyobb hangzerét veszti el. Kitűnő epizód-alakot elevenített meg Várnai egy jólelkű artista maszkjában, Benkóné-val pedig egy arisztokratikus alakjában mondott el az író sok teljesítő szotizmat. Kelelmes beszédű szobaleánynak bizonyult Pataki Jován s a többi szereplő is a legnagyobb jóakarattal igyekezett elvégezni feladatát. A rendezés Hidvégi gondos munkája volt.

Z. A.

* Vak művészek hangversenye. Horváth Attila és Lampe Gizella március 2-1, az aradi közönművelődési palota nagyteremében tartandó hangversenye kiváló zenei esemény lesz. Horváth Attila, a világtalan zongoraművész és zeneszerző régen ismert rokonszenves alakja a magyar zenevilágnak. Csak sajnálható, hogy az epeu olyan jelentékeny poeta, mint exekutáló művész csak a legutóbbi esetben eszembe eszöndes visszavonultságot a nyíltan szerepléssel, amely pedig már eddig is sok elismerést

juttalott az ő kiválóan értékes művészetének. Horváth Attila egész pályafutásán főként mint zeneszerző akart érvényesülni és ezt a törekvését, tekintve vakasága folytán elője tornyosuló nehézségeket, már eddig is szép siker koronázta. Budapesti, bécsi, berlini hangversenyein mindég saját műveit adta elő a legnagyobb sikerrel, melyről nemcsak az elismerő kritika tanuskodik, hanem az a tény is, hogy művei nemcsak Budapesten, hanem külföldön is kiadókra találtak. Legismertebb művei többek között: 3 zenemű zongorára (Rózsavölgyi). 3 Klavierstücke (Wetzler, Wien). 5 Klavierstücke (Hofmeister, Leipzig). Abrándképek, Sonáta hegedűre és zongorára, Babatáncok (Rózsavölgyi). Sühnetten (Süddeusscher Musikverlag, Strassburg) stb. Horváth Attila legközelebbi aradi hangversenyén is elsősorban mint zeneszerző önját bemutatkozni, ezért szóló-számaikat saját műveiből állította össze.

* Vas Sándor budapesti hangversenye. Gyors egymásutánban a harmadik aradi művész adott tegnap este hangversenyt Budapesten a zeneakadémiában: Weiz Magda és Telmányi Emil után Vas Sándor. A fiatal aradi zongoraművészről a nagy fővárosi lapok ma így írnak:

Az Újság: Fiatal zongoraművész. Reissenauer-nél, majd Carennónál tanult a külföldi sikerei után ma este a budapesti közönségnek is bemutatkozott. Technikája kitógástalan, előadása pedig értelmes, átgondolt. Mindenesetre a kellemes zongorások közül való, akiket szívesen hallgatunk meg. Nem túlságosan nagyszámú közönsége egész estén át meleg lelkesedéssel ünnepelte a művészt, ki több ráadásával közönte meg a zúgó tapsokat.

Budapesti Hirlap: Egy törekvő, fiatal magyar zongorás, Vas Sándor rendezett ma este hangversenyt a Zeneakadémiában a Vörös Kereszt javára. Beethoven, Schuman, Chopin műveit játszotta stílusosan, finoman és elmélyedően. A közönség biztató jóindulattal fogadta Vas produkcióit.

Pesti Napló: Érdekes fejű, rokonszenves fiatal muzsikusz jelentkezett kedden este a Zeneakadémia Bösendorfer zongorája előtt. Vas Sándor a neve, aradi származású, Lipszében tanult, a háboru előtt Lodzban volt színházi karmester. Intelligens, tehetséges zongorász, csupa fejlődésképes kvalitással. Technikai készsége sokatigérő, de még sok-sok szorgalmas tanulást igényel, előadása kissé zavaros, nem egységes, mégis számos jó tulajdonságról tanuskodik. Műsora nagyigényű volt és érdekes. Bach, Beethoven, Schumann és Chopin mellett orosz-lengyel szerzők is voltak rajta. Minden produkciója azt igazolta, hogy a fiatal pianista kitorrásában érdemes muzsikussá válhat, ma még minden csak ígéret, amit megfuttatott és közönsége meleg elismerése is előlegezés, amit később talán ki is fog érdemelni a fiatal Vas Sándor.

Világ: A Zeneakadémia termében, előkelő közönség előtt önálló hangverseny keretében mutatkozott be ma este Vas Sándor, a rokonszenves egyéniségű magyar pianista, kivel a minap Telmányi Emil koncertjén ismerkedtünk meg. A fiatal művész külföldön végezte tanulmányait, Carenno és Reissenauer növendéke volt és a háboru kitörése előtt a lodzi konzervatóriumnak volt tanára és karmestere. Isléssel előállított műsor keretében, Bach, Beethoven, Schumann, Chopin, Skrjabin műveiben, sokoldalú lehetőség kínálkozott számára jeles kvalitásának bemutatásához. Biztos ökonomiával játszó, kitűnő, fejlett technikájú pianista, nagy tudása is van, csak a trapeológiája zavaros még kissé és előadása kíván több zenei elmélyedést. Hogy azonban ezek a hiányok is pótlásra találjanak, arra biztató kilátást nyújt

a fiatal művész kiváló képzettsége, melyen át egy legszebbnek ígérkező művészi pályafutás határozott körvonalai rajzolódottak ki ma esti bemutatkozásán. Vas Sándor jelenleg katonai szolgálatot teljesít és első hangversenyét a Vörös Kereszt javára rendezte. A közönség meleg szimpátiával fogadta bemutatkozását és minden száma után zajosan ünnepelte.

Pesti Hirlap: Vas Sándor, az a fiatal magyar zongoraművész, aki mult kedden Telmányi hangversenyén mutatkozott be, ma este önálló hangversenyt adott a Zeneakadémiában; ugyancsak jelentős, számottevő sikerrel. Ez a fiatal aradi zongorista nem hiába tanult Reissenauer-nél és Carenno Teréz-nél: zenész tehetsége együtt fejlődött tudásával és technikai készségével és művészi kvalitásainál ma már csak a — szerénysége nagyobb. Mikor megköszöni a tapsot, mintha zavarba lenne és bossánatot kérne; mikor megjelenik a dobogón, mintha röstellné, hogy talán tulbecsülik játékát. Amikor pedig játszik, mégis elragadja őt néha fiatalos temperamentuma; a Schumann Toccataját tul gyors tempóban játszotta, a novellát is hallottuk már kevésbé elcsietve... De az nem hiba; ez a fiatalos hevesvérésége és talán némileg a taps mámorító hatásának tudandó be. Szépen játszotta Beethoven asz-dur szonátáját és virtuóz könnyedséggel a Liszt Campanelláját. Sok tapsot kapott méltán; nem is látezott játékán, hogy keze nehéz puskát fog napközben és hogy ujjai eselleg merevebbé lesznek a feyverforgatásban.

* A színház hírei. Tancosnő szerdai premierjét megismétli a társulat és pénteken pedig a szezon egyik legkedvesebb darabját, „A kisasszony férjét” ismétlik meg a már ösmert elsőrangú szereposztásban. „Ifjusági és népies előadások”. Szombaton délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal „II. Rákóczi Ferenc togsága” kerül színi, amelyre a jegyek már most váltoatók a színházi pénztárnál. „A kis herceg” operett repris szombaton este kerül először előadásra a mai generációnak újdonság számba menő operette, a zeneirodalom gyöngye, ahol a zene és szöveg szerves egészet képez, gyönyörű melódiák és a legmúltatottabb szöveg és elsőrendű szereposztás. Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 3 és fél órakor egy kedves operett, „Az ártatlan Zsuzsi” van műsorra tűzve, melynek eddigi minden előadása a legkitűnőbb hangulatot idézte elő, este pedig „A kis herceg” operett reprisnek lesz a második előadása. Aradi uri leány a színpadon. A jövő héten kedves meglepetésben részesül a közönség, egy bájos, aradi uri leány Engel (Kálmán) Sárka lép fel, még pedig nem is mindennapi szerepben, hanem „A sárga liliom” Judit szerepében, hogy mennyire kiváló tehetségnek ígérkezik, bizonyítja az is, hogy ilyen kitűnő szerepet választott első fellépésének, a próbákról ítélve, előre is elárulhatjuk, hogy Engel (Kálmán) Sárka minden tulajdonsággal rendelkezik, a mi őtet a színi pályára predestinálja.

* Bedeus Bella bárónő és Honigberger Zelma adtak ma este jótékonycélu hangversenyt a kulturpalotában. Bedeus bárónőnek, akit Kölcsey-zsuzsón és a nyári színházban már hallott az aradi közönség, ez volt az első önálló hangversenye Aradon. Miután a közel multban Brassóban és Nagyszébenben Honigberger Zelmával a magyar származású, de a háboru kitöréséig Németországban élő zongoraművésznővel együtt adott a bárónő sikerült hangversenyt, Aradra is a valóban tehetséges ügyes zongoraművésznőt hívta meg. Bedeus Bella bárónő operáriákat énekelte nagyon szép sikerrel és gazdag, jól összeválogatott műsorát a kicsiny, de előkelő közönség hálás tapsokkal méltányolta. Sok kiválóságot és tudást árult el Honigberger Zelma is, aki

nőies törekvését megcáfoló dinamikai erővel és fejlett technikával játszott.

* Magyar festőművészet képei Aradon. Az Atzél Péter-utcai báró Bohus-palotában levő Solymosi-féle művásáron: Deak-Ebner Lajos, Pentelei-Molnár János, Nyilassy Sándor, Zombori Lajos, Szlányi Lajos, Ujváry Ignác, Glatzer Armin, Olgay Viktor, Náray Aurél, Nagy Vilmos, Gergely Imre, Boemm Ritta, Ungváry Géza, Hadasi Olga, Pálya Celestin, Carolus Pálya, Tibor Ernő, Balla Béla, Baditz Ottó, Zorkoczy Gyula, Kédy-Kovács Kászló, Neogrady Antal, Molnár Z. János, Nagy Ernő, Kacziány Ödön, Tolnay Ákos stb. ismert nevű magyar festőművész eredeti alkotásai vannak kiállítva, hol azok szenzációsan olcsó árakon vásárolhatók meg.

* Jón Henny Porten! A bájos német diva péntekről kezdve három napon át játszik az Apollóban. A hullámok ólén című nagystíliú drámában nyújt pompást alakítást. A bemutatásra kerülő drámának Berlimben, Budapesien és Bécsben óriási sikere volt.

* Az „Aradi Tükör” hatodik száma ma, csütörtökön jelenik meg. Az aradi sajtóban már is jelentős szerepet tölt be az Aradi Tükör, a mely bátor szavával vonts magára a közönség figyelmét. A hatodik számot végiglapozva, több érdekes cikket találunk benne. A lapnak minden egyes sora aktuális esetekkel a fölmerült problémákkal foglalkozik a maga eredeti stílusában. Az Aradi Tükör hatodik száma, akár az előbbieket, minden könyvkereskedésben és donánytűzsdében kapható. Egyes szám ára 24 fillér.

* Babjáték. (romantikus filmtörténet az Urániában.) Mint Berlin, Bécs és Budapest színpadain, ugy az Urániában is ószinte, nagy és meleg sikert aratott a tegnapi romantikus film-mese, melyről elég volna annyit írunk, hogy Reinhardt rendezte, Mátray és Fodor játszottak benne és talán még azt, hogy a világ leggavallérabb német filmgyára állította be a képet. Nem igen rajongunk a romantikáért és megtudjuk érteni azokat is, akiket egy jól felépített detektiv dráma jobban érdekel, mint bármily hangzatos és szép szerelemi történet. De amikor a valódi művészet szívünkbe markoló naivitását látjuk, akkor ugy érezzük, hogy tulajdonképpen van a romantikának is hatama es ereje. Ez a mai kép, hogy ugy mondjuk, nem is dráma, nem is színmű, hanem egy teljesen új, Reinhardt találmány, amely arra jó, hogy egy gyárnak alkalma nyíljen adozatkeszséget bemutatni és a művészeknek legyen terünum tudásukat ragyogtatni. — *Sikoly az ejben*, Alwin Neuss detektiv rekord sorozatának első képe az Urániában kerül legközelebb bemutatásra.

* Stuart Webbs az Apollóban. (Az üldözött arnyek premierje.) Ha valamelyik mozi-színháznak eszébe ötlene leszavaztatni közönségét, hogy melyik detektivet tartja a legzseniánsabbnak, a legvakmerőbbnek, kétségtelelenül Stuart Webbs nem lenne az utolsók között. Ahány darabban látjuk, annyiszor új oldalról ismerjük meg a igazán nem tudjuk, mit csudáljunk inkább: a zseniáltságát, vagy bátorságát? Az „üldözött arnyek”-ban, amelyet ma mutatott be az Apolló-színház felülzárnyaja, detektiv-kollegáinak tetteit. Sok eredeti gondolat tákröződik vissza Stuart Webbs legújabb alakításából, amelylyel ma olyan óriási sikert aratott az Apolló nagyszámú közönsége előtt. Az új műsor többi érdekes képe is nozzájarult a teljes sikerhez. Stuart Webbs még csütörtökön játszik az Apollóban.

Ehség lazadás Madridban.

Madridból jelentik: Kenyerdragaság miatt általános sztrájk tört ki. Minden munka megszűnt. A rendőrség többeket letartóztatott. Zavaľgasok voltak, amelyeknek folyamar számosan megsebesültek. A lázongások komoly jellegűt öitöttek. A csendőrség, tehetetlen. A polgármester lemondott.

„Bothmer tábornok unokahuga“.

— Orült, szélhámos, vagy kém? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

Az aradi rendőrségtől egy nagystílű szélhámosnő előéletére vonatkozó adatokat kér a szabadkai rendőrség ma érkezett, hosszú és egy szenzációsan regényes életű kalandornő viselt dolgait elmondó táviratában.

A monarchia legelőkelőbb nevei, sőt Bothmer német tábornok is szerepelnek a Szabadkán letartóztatott szélhámos hölgy bűnlajstromának megállapítására összehordott adatok közt. Arad természetesen nem maradhat ki. Itt is megfordult és azt állította, hogy egy igen előkelő háznál volt nevelőnő. Természetesen nem igaz egy szó sem. Volt Aradon, de foglalkozás nélkül és néhány napi tartózkodás után eltűnt a városból.

A szabadkai rendőrség adataiból a következő érdekes részleteket közöljük:

(Pest-szállóda 7-es szám.)

Körülbelül 10 nappal ezelőtt egy rendkívül elegáns, imponáló külsejű szőke nő érkezett Szabadkára és a Pest-szálló 7-es számú szobájában bérelt lakást. Néhány nap alatt gyönyörű külsejével magára vonta különösen a tiszték figyelmét, több ismerőse akadt, akikkel nap-nap után együtt lehetett látni a kávéházakban, ahol mindenki figyelmét magára vona szépségével, előkelő magatartásával és briliáns ékszereivel.

Az ismeretség kötésénél nem volt válogatás, honvédtisztekkel, gyalogosokkal és huszárokkal szóba állt és igen előkelő származású nőnek mondta magát, egy huszárfőhadnagy ismerősének pedig azzal kívánt imponálni, hogy Bothmer gróf német tábornok unokahugának vallotta magát.

Mindent igen könnyen elhitette magáról, ismerősei órák hosszat tudnak mesélni arról, milyen lenyűgöző varázsszal, fölényeskedő magatartással és előkelő viselkedéssel állt velük szembe.

A rendőrségnek feltűnt, hogy a kávéházakban különböző tiszték társaságában fordul meg, figyelni kezdtek és csakhamar az a gyanu támadt ellene, hogy kihágási törvény paragrafusával jutott ellenkezésbe azért, hogy pap nem szentesíti szerelmét és ezt az ideális érzelmet kereszt forrásnak használja fel.

Pár nappal ezelőtt egy éjszaka fölkeresték szobájában, a hol térfi ismerőseinek egyikét találták és a bizalmas együttlét szükségessé tette a gyönyörű személynek a rendőrség elé való állítását. Mikor az erre vonatkozó felhívást meghallotta, öngyilkossági kísérletet szimulált, a mennyeiben felkapta a sarokban álló kardot és azt kirántván hüvelyéből meg akarta magát szúrni. Ebben megakadályozták és nemsokára rendőr kapitány előtt állott, a kinek azt vallotta, hogy Beichler Máriának hívják, 24 éves nevelőnő, szentnikolai születésű marburgi lakos. Elmondta azt is, hogy elvált asszony, de volt férje nevét semmiképen sem akarta elárulni.

A rendőrkapitány azonnal érdeklődött mindazon városok rendőrségeinél, a hol a nő állítása szerint megtörtént. Azt mondta ugyanis, hogy Magyarországon több helyen volt nevelőnői állásban. Ezen az alapon jött távirat az aradi rendőrségnek is. Azt mondta ugyanis, hogy egy aradi nagybirtokos házában volt két hónapig társalkodónő, illetve nevelőnő. Ez nem igaz.

A míg a multja után való kutatás folyt és a Pest-szállóban lévő holmit összeszedték, a kísérő detektíveknek elárulta, hogy a rendőrkapitánynak sok valótlanul mondott és említett tett egy Bécsben elkövetett bűncselekményéről, valamint arról is, hogy két hónapig tébolydában volt megfigyelés alatt. Bevallotta továbbá, hogy gráci lakos és ott tartózkodnak nevelő szülei is.

Magyarországi tartózkodási helyeiről gyorsan megjött a válasz, amelyben az foglaltatott, hogy Beichler Mária, akit mindenütt foglalkozását meghaladó intelligenciával és előkelő magatartással bíró nőnek ismertek, sehol sem volt nevelőnő, hanem különböző kávéházakban felirónő volt és mindenütt feltűnően kereste tiszték ismeretségét. Több helyen azt állította, hogy igen előkelő családból származik, egy tengerésztiiszt fitestvére van, akit segíteni kell.

A legérdekesebb és legizgatóbb adatokat azonban a gráci rendőrség leírása közli.

(Kelepce a repülő-főhadnagynak.)

E szerint Beichler Mária, aki még saját városában is Marie von Beichler néven szerepelt, egy gráci borszivacs készítőnek, Ertlinger nevűnek, a nevelt leánya.

Beichler Mária 1914. július havában Bécsben tartózkodott és ott megismerkedett és viszonya támadt egy repülőtiiszt főhadnaggyal és barátságuknak látható jelei is kezdtek mutatkozni. A főhadnagy erre elhagyta, a leány azonban, a ki barátja előtt egy gazdag börtényáros leányának adta ki magát és azt állította, hogy Croy hercegnő udvarhölgye Grácban, nem nyugodott bele a válásba, hanem a főhadnagynak fenyegető levelet írt. Az közölte vele, hogy ha el nem veszi feleségül, úgy mindazon mozgósítási és egyéb titkos katonai iratokat, amelyeket a főhadnagy íróasztalából kivéve, lemásolt, odaadja egy ellenséges államnak és ezzel kompromittálja és bajba keveri barátját.

A főhadnagy feljelentésére a bécsi törvényszék előtt kémkedés, veszélyes fenyegetés, magzatelhajtás és csalás miatt folyt ellene az eljárás, de csak veszélyes fenyegetés és zsarolás miatt ítélték el 10 havi börtönre, amelynek kitöltése után Grácba küldték vissza.

(Witt az orosz álnagykövet.)

Az ezen ügyben történt kihallgatásakor különböző adatokat mondott el a budapesti tartózkodásáról. Azt állította, hogy 1913-ban Budapesten különböző helyeken német nyelvet tanított. Így Káttai és Holló országgyűlési képviselőknél, báró Nádudvardinál és Witt acreditedált orosz nagykövetségénél. Később ezen nagykövet leányánál volt társalkodónő Schwaningenben és ez alkalommal ugyanott egy orosz szobaleány is, inas is voltak. A fiatal urnővel Herkules fürdőn is volt és ott a tiszték előtt Panhaus semmeringi szálló tulajdonos leányának mondotta magát.

A gráci rendőrség érdeklődésére Budapesten megállapították, hogy a bemondott adatok java része valótlan. Witt orosz nagykövet Budapesten sohasem volt, ellenben abban az időben a Margit körúton lakott egy Witt Vilmos odesszai mérnök, aki P. suról Bécsbe ment, majd vissza Oroszországba. Hogy vele érintkezett-e Beichler Mária azt megállapítani nem

lehet. Megállapították azonban azt, hogy Fábri Gusztávnénál volt Budapesten alkalmazásban, a honnan 200 korona készpénz és 2000 korona értékű ékszer ellopása után távozott, amiért el is ítélték.

Egyik magyarországi helyen Haunau Eleonora Mária néven szerepelt, Aradon pedig állítólag nemes Merei Annának címeztette magát.

Rendkívül nagy műveltségű, számos nyelven beszél és mindaddig, a míg őrizetben tartása alatt meg nem tört, oly méltóságteljesen viselte magát, hogy igazán fel lehetett róla tételezoi az előkelő származást.

A rendőrség már intézkedni akart, hogy kényszer levéllel Grácba küldje vissza, de a budapesti rendőrségtől értesítés jött, hogy ellopgató parnos van ellene kiadva család és sikerkészlet büntelte miatt.

Román vagonok hozzák a román gabonát.

(Átírták a százezer vagon szállításáról szóló szerződést.)

Távírtai közlés.

Bukarest, március 1.

Amint beavatott helyről értesülünk, a központi határnak által Romániában vásárolt és meg ezután vasarolando nagymennyiségű termény szállítása lebonyolításának megkönnyítése céljából a magyar és román államvasutak között megegyezés jött létre amely szerint március elsejétől kezdve a román teherkocsik a határon innen, a határhoz legközelebb tekvő magyar állomásokon rakodhatnak ki. A román kormányhoz közölt lapok jelentése szerint a központi határnak eladandó 100.000 vagon romániai termény megvásárlására vonatkozó szerződést a napokban átírták. Bibicescu, a román nemzeti bank kormányzója most dolgozik a tizeseti tettelek megállapításán.

Újra szervezik a román hadsereget

Bukarest. A mai román lapok jelentik: Igen rövid idő alatt tökéletesen szervezve lesz az a 40 új román ezred, amelynek felállítását megkezdették. Ezzel együtt a román hadseregben 120 tökéletesen kiképzett és felszerelt gyalogezred lesz.

Orosz készülődés Besszarábiában.

Bukarest. Jassyból jelentik a bukaresti lapoknak: Bistos forrásból eredő információk szerint Besszarábia belsejében újabb, nagy katonai készülődések vannak folyamatban. Az csapatok a bukovinai fronton ismét offenzívára készülnek. Oroszország belsejéből naponta nagyszámu csapat érkezik meg, többnyire tözéség.

Román diákok tüntetése.

Bukarest. Jassyból jelentik a bukaresti lapoknak:

Az „Aruga” sörösarnokban vasárnap este incidens történt, amelyet a városban élénken tárgyalnak. Az egyetem sztrájkoló diákjainak egy csoportja a sörösarnokban a „Gaudemus” „Pereat Austria”, „Vivat Bukovina” stb. dalokat énekelve mulatott. A sörösarnok helyiségében ültek egy asztalnál a német és osztrák-magyar konzul, meg két más személy társaságában.

A konzulok sűrűen érezvén magukat a dalok által, üzenetet küldtek a diákokhoz, hogy

szünlessék be manifestációjukat. A diákok azonban nem hallgattak a kérésre. Erre a konzulok a diákok csoportjához mentek és meg-egyszer kérték őket, hogy ne daloljanak, vagy távozzanak a helyiségből. A konzulok látván, hogy a diákok nem fogadják meg a tanácsot, a neveiket kérték, hogy mint Németország és Ausztria-Magyarország képviselői elégtételt kérjenek. Amikor a konzulok eltávoztak a helyiségből, a diákok a „Marseilles“-t énekelték. A rendőrök értesülvén az incidensről, megjelent a sörszarnokban, hogy megállapítsa a tényállást.

Zeppelin-láz a román Duna mentén.

Bukarest. Egyes román lapok reprodukálják azt a Bukarestben és a vidéken egyaránt elterjedt hírt, mely szerint egy Zeppelin járt volna Románia felett. A román hatóságok a hír alapját annak az égi tűneménynek tudják be, hogy a Venus és Jupiter nagy közelségben láthatók mostanában. A Zeppelin-láz különösen a Duna vidékén öltött nagyobb méreteket, úgy hogy az előjáróságoknak kellett a közönséget megnyugtatók.

Alaptalanul megvádolt aradmegyei ügyvéd.

(Hamis önvád láz közben.)

Arad, március 1.

Rainer Albert néhány esztendővel ezelőtt nagyváradi ügyvéd volt. Annak előtte Beattyó-ujfaluban volt ügyvédi irodája, 1911-ben beköltözött Nagyváradra. Ebben az időben történt, hogy az ifj. Voszka Ferenc cég liatékptelen lett, 1912-ben pedig csődbe ment és a királyi törvényszék Rainer Albertet nevezte ki csődtömeggondnoknak. A Voszka-csőd egyáltalán nem tartozott az ugynevezett zsiros csődök közé. Alig harmadfél ezer koronát tudott Rainer Albert behajtani a csődvagyont értékesítésével egyetemben, ezzel szemben pedig sok munkája, fáradozása volt és jelentékeny kassziadása merült fel. Még nem volt vége a csődeljárásnak, amikor Rainer elhatározta, hogy vissza megy a vidékre és az aradmegyei Újszentanna községbe költözik.

A költözködés alkalmával sógorának, Singer Ferenc aradmegyei kereskedőnek adta át egy vas Wertheim-kasszaban a 2500 koronát, amelyet a Voszka-csődben behajtott. Nem akarta kitenni magát annak a kellemetlenségnek, hogy a reábisott idegen pénz esetleg költözködés közben elvesse.

Nemsokára meglátogatta Rainer Albertet új otthonában a csődbiztos. Az ügyvéd lázas betegen feküdt és a csődbiztos felszólítására, hogy számoljon el a csődvagyonnal, lázasan azt felelte, hogy a 2500 korona a takarékpénztárban van, a betéti könyvet pedig odaadta sógorának, Singer Ferencnek, aki azt egy tartozásának fedezésére a Csérmő és vidéke takarékpénztárnál letétbe helyezte. Néhány nap múlva ugyan a 2500 koronát Singer Ferenc letétbe helyezte a nagyváradi királyi ügyvédség elnöki irodájában, de a fentebbi kijelentés alapján mégis bűnvádi eljárás indult sikasztás miatt az ügyvéd ellen. A nyomozat és a vizsgálat folyamán több ízben hangoztatta Rainer, hogy mindabból, amit ő lázas állapotban mondott, egy szó sem igaz. Ugyanezt adta elő a február közepén tartott törvényszéki tárgyaláson is Singer Ferenc, akit tanúképpen hallgatott ki a bíróság, igazolta, hogy ő letétményesként kezelte a reábisolt 2500 koronát. Az első tárgyalást azzal naponta a bíróság,

hogy elrendelte Szuel Simonnak, a Csérmő-vidéki Takarékpénztár főkönyvelőjének kihallgatását.

Az új tárgyalás folyamán kihallgatta a bíróság a főkönyvelőt, aki kijelentette, hogy a Csérmő és Vidéki Takarékpénztárban sem Rainer Albertnek, sem sógorának Singer Ferencnek soha sem volt semmitéle betéte, vagy fedezeti takarékpénztári könyve.

Erre vallomás után világos volt, hogy teljesen indokolatlan és a valóságot semmiképpen sem fedő az ügyvédnek lázálomban tett, ominózus kijelentése. Ilyképpen Farkas István dr. királyi ügyész bejelentette, hogy elejti a vádat. A törvényszék természetesen végzésileg megszüntette az eljárást.

A történet teljességéhez tartozik, hogy közben a szóbanforgó 2500 koronát a csődbiztos Rainer Albert rendelkezésére bocsátotta, megállapítván ennyiben a költségeit és díjait.

Douaumont erődön német zászló leng.

(A Maas-menti német diadalok csatamezőin.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 1.

Osborn Miksa dr., a Vossische Zeitungnak a nyugati harci színtérről küldött tudósítója írja a Maas-menti harcokról a következő érdekes részleteket:

— A Maas ősrégi vérével áztatott útján ismét dul annak a két-nemzetnek harca, amelyek már ezer évvel ezelőtt kezdtek birkózni, hogy melyikük foglalja el az első helyet az új Európában. Mástól évig álltak szemben seregeik a Maas partjain. Bányászták magukata földbe, alácsolták magukat a talajban, egymásra meresztették szemüket, itt-ott kisebb csatát, csatározásokat folytattak, előretörések és támadási kísérletek.

Most azonban újra fellobogott a láng. Megtört két télnek és egy nyárnak a csendje helyébe lázas tevékenység köszöntött be a messzektérjedő mesőkön és erdőkon, amelyek tizennyolc hónapon keresztül üresek és kihaltak voltak, mint a temetők, most rohamozó oszlopok rohannak, előretörő német csapatok.

Az ütközet példa nélkül áll a haditörténelemben. Nemcsak egész más, mint a régi háborúk ütközetei, hanem más, mint a mozduló világháború nagy csatái is. Itt nem lehet gyorsan, viharos tempóban előretörni. A támadó csak lépésről-lépésre juthat előre, állást állás után, támaszpontot támaszpont után ostromolva és foglalva el. Verauntól északra az egész térség erődítmények tévesztőkerkje. Itt nem lehet szó a meglepésszerű megrohánás, a gyors letiprás ragyogó színjátékáról. Újból és újból az ellenségnek egy-egy kis fészket kell elfoglalni, árkokat robbantani, kitűnően megerősített frontrészeket ágyúkkal előkészíteni a rohamra és azután bajonettel elvenni azokat.

Hogy a mieink ilyen nehéz körülmények között öt nap alatt nyolc kilométer szélességben vitték előre frontjukat, ez a legcsodálatraméltóbb és legdühítőbb tevékenység egyike, amelyekkel hadsereg valaha dicsekedhetett.

A halmok közt a Maas mentén mindkét oldalon messze terjed ki az árónépes terület. Hónapok tartós esőzése annyira megárasztotta a Maast, hogy kőkoroknál a mezőből esz-

logó tóivör lett. A késői tél, amely hirtelen állott be, a tájéknak meszeszerű északi külsőt kölcsönöz. A talaj keményre fagyott: az ez csapatainknak nagy előnyül szolgált, mert a fagy járhatóvá tette az utakat, amelyeket ezelőtt az esőzes feneketlenekké változtatott.

A halmokról mindénütt mennydörgés, robbanás zaja hallatszik. Itt kezdődik az a sűrű, bozótos erdő, amely szinte ikertestvére az Argonnoknak és amely felkapaszkodik a Cote Lorraine-ra elválasztva a Maas völgyét a Woivre síkságtól.

A levegő tompán dübörög, sikolt, süvit. Tüzelő ütegek közt vagyunk. De alig repül egy ellenséges löveg át. Ugy látszik, igaz az, amit a tüzerek mondanak, hogy a francia ütegeket az utóbbi napokban hallatlan eredménytelenség részben teljesen elvesztette tájékozódását és célpontját. Minden megváltozott és eltolódott. Nem használ már semmit, ha a tüzérseg „be van löve” és ahol a francia ismét meg akar állni, megzavarja új bombázás, új támadás, új roham.

A magaslatokról át lehet tekinteni az emlékezetes februári utolsó hétnak egész harcát. S ha az ember nézi, szinte megfoghatóvá válik csapataink keresztüli törték rajta. Ott meredek magaslat, puszta és kopár, úgy, hogy minden fözeledőt, már több száz méterrel látni és felülni lehet: csapataink rohammal foglalták el. A lövészárk háború alatt mossaiban, esőben a francia egyenértékű volt a némettel, de abban a harcmodorban, amely most folyik a Maas magaslatoknál, nem mérkőzöttik gyalogságuk — habár vitézségüket senki sem akarja elvitatni — a németekkel.

Hirtelen elhalt az ágyúdörgés. Mit jelent ez? Most rohamra mennek.

Néhány órával később magludjuk az örömhírt: Douaumont erődön német zászló leng.

TORVENYKEZÉS.

Kényszeregyezési tárgyalás az aradi törvényszéken.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 1.

Az aradi királyi törvényszéken ma tartották meg a második kényszeregyezési tárgyalást. A Burza testvérek aradi vaskereskedő cég kényszeregyezési ügyében hívta össze a hitelezőket ma délelőttre Heller Mór törvényszéki bíró. Az egyezési tárgyaláson a hitelezők képviselőin, a tárgyalást vezető Heller Mór törvényszéki bírón kívül részt vett Moga Lajos dr., a kényszeregyezési ügyben kirendelt vagyoni felügyelő és Krausz Gyula dr. előrelőző biztos.

A tárgyalás előtt körülbelül százötven korona követelést jelentettek be a Burza testvérek hitelezői és a követelések bejelentői meg is jelentek az egyezési tárgyaláson. A kényszeregyezést kerő cég azt az ajánlatot tette, hogy teljes kiegyenlítésül negyven százalékos tized készpénzben hitelezőinek. Az ajánlat letett megtartották a szavazást, azonban annak eredményét még nem hirdettek ki. A bíróság ugyanis csak ezután fog határozni arról, hogy a szavazatukat leadó hitelezők közül, kiknek a követeléseit és milyen összeg erejéig veszi számba, mert az adósság több bejelentett követelést kifogásolt. A számbavétel után állapítja meg a bíróság, hogy a törvényben megadott kétharmad többséget megkapta-e az egyezési ajánlat.

A mai tárgyalás letöltésére alapján azonban megállapítható, hogy a hitelezők nagy többsége, kétharmadánál is nagyobb része elfogadhatónak találta a Burza testvérek ajánlatát és így a csődbiztos egyezési tárgyalás elismert.

Rohamtávolságra Verdun külső erődjéitől.

(Nagy napok előtt. — Verdunnél dől el az angol és francia sereg sorsa.)

— *Tavirati tudósítás.* —

Bern—Bécs, március 1.

Franciaországban sötét gondok emésztik a közhangulatot Verdun esztoma miatt. A nép minden rétegében ideges feszültséggel lesi az eseményeket, amelyek a legközelebbi napokban Verdun körül esedékesek. A francia sajtó már előreláthatóan gondoskodik arról, hogy a vár elestének leverő hatását valamiképpen ellensúlyozza. Azt hirdetik az újságok, hogy Franciaországra és az egész ententera nem valami nagy jel nőségu dolog Verdun birtoka, vagy elvesztése. Verdun — írják a lapok — már régen nem az, ami volt, pedig egy hónappal ezelőtt azt erősítették, hogy a legerősebb és b vehetetlen várak közé tartozik. Most viszont még védelmi művei sem kielégíthetők, a felszerelést nagyrészt elszállították belőle és nem tekinthető egyébnek, mint „ür. s majornak”, melynek nincs katonai jelentősége. De éppen ezek a merőben ostoba, igazán rövidlátó mentegetőzések bizonyítják, hogy kétségbeesett helyzetben van ismét az entente.

Verdun még nem esett el és bizonyára napok fognak eltelni, amíg a német csapatok újabb nagyszerű sikerének híre megérkezhetik. Annyi azonban bizonyos, hogy a támadók ritka eréllyel és gyorsasággal dolgoznak. Douaumont erődjét birtokukban tartják és ettől nyugatra Bras felé is előrenyomultak. Ugyanekkor a vár keleti frontján elérték a dieppe—abaucourt—blansee—vadronville—haudiaumonti vonalat és ilyenformán rohamtávolságba jutottak Verdun külső erődgyűrűjéhez. A dél felé folytatódó szakaszon elhódították Champont. A németek a sikerek folytán a vártól kelet felé eső frontjukat is előretolták és némi kiegyenlítést teremtettek a hátramaradt keleti front és a hirtelen előrenyomult északi front között. Most már dél felé is eredményesebb és könnyebb előrenyomulás várható. A vár egyik legerősebb védőművelek, a douaumonti erődnek meghódítása valószínűvé teszi, hogy a vár többi hatalmas beton- és páncélművei sem állhatnak ellent az ostromlók tegyverésnek. Mindezek fejében pedig megállapíthatjuk, hogy ha Verdun bevételre sikerül, ez az óriási fontosságú esemény csak bevezetője lesz a nyugati hadszíntéren legközelebb lejátszódó nagy eseményeknek.

Bécs. Verdunnél vívják meg a háború egyik legnagyobb csatáját. Nemesak Franciaország egyik legnagyobb erősségének meghódításáról van szó, hanem olyan harcról, melynél a franciák minden rendelkezésre álló erejüket latba vetik.

Hogy olyan döntő csatáról van-e szó, mely a háború sorsára elhatározó jellegű, jelenleg nem lehet megállapítani. Bizonyos azonban, hogy ellenségeink erőszítése 1914. augusztusa óta, a háború kezdetétől fogva, nem volt olyan nagy, mint most. Ebből származik a párisi és londoni közvélemény lefoglalásában való számos ellenmondás. Azok a lapok, amelyek évek óta a háború felidézésének szolgálatában álltak, a vereségből győzelmet csinálnak. Azt írják, hogy a Douaumont-erődöt vissza vették a franciák s hogy a brandenburgi eszedet ott körüzárták a más efféle badarságot. Komolyabb ennél Clemenceau véleménye, aki sajnálja, hogy az elkesztettség nem voltak kielégítő. A londoni háborús-párt orgá-

nizmai azt írják, amit várni lehetett. A vereséget ugyan mint győzelmet adják hírül, jellemző azonban, hogy a Douaumont-erőd elfoglalását nem merik letagadni, mint ezt egyes párisi lapok megtették. Azt a neveltséges mande-mondát is terjesztik, hogy a németeket egyszerűen felültették. Douaumont, a híresztelés szerint, régen leszerelt erőd volt, melynek ágyúit már korábban eltávolították. Annél nagyobb ostobaságot már nem lehet írni. Egy elhagyott erőd, melyben 15.000 foglyot ejtettek.

Bern. A verduni helyzetről szólva, a francia katonai szakírók kombinációkba bocsátkoznak.

Roussel a *Petit Parisien* ben kifejti, hogy a champagnei támadással diverziót akartak a németek végrehajtani, úgy ez a szokásos félrevezető célnyat szinü volna. Megnyugtítja azonban olvasóit arra nézve, hogy a hivatalos tényezők tisztában vannak azzal, hogy a főharc Verdun ellen irányul és minden egyébnek csak demonstráció jellege van.

Gustav Herve a *Viktoire* hasábjain óva int attól, hogy a pillanatnyi szünetből a németek kimerülésére következtessenek. A németek bizonyára meg fogják erősíteni a nyert területet és tüzéséget fognak odavinni, hogy a franciák által immár újból megszállott néhány kilométert tüzelés alá vegyék. Ezért Franciaország szorongással várja a legközelebbi jelentéseket.

Amsterdam. Eydoux tábornok, Verdun parancsnoka hirtelment ragasztott ki, melyben kifejti, hogy a lakosságának teljesíteni kell hazafias kötelességeit. Bizzanak rendületlenül a verduni harc kedvező kimenetelében. A remhírek terjesztőt, hazaárulók gyanánt szigorúan fogja megbüntetni. A marení útközetre emlékeztet, a lakosság akkor is ketkedett a franciák győzelmében. — Ma teljeszűntetünk elleneseinkkel szemben — mondja a hirtelment. — Elertük erőlködésünk tetőpontját. Vezetőink megesküsznek győzelmükre, az ellenség híreszteléseit, elfogtatt francia árusokrol, valótlanok. Kiürítettük egyes pozíciókat, hogy elkerüljük a hibaváló verpazarást, amde eddig egyetlen talpatattnyi helyet sem hódítottak el.

Amsterdam. A Times jelenti: Verdunnél, a keleti fronton a franciák háborítatlanul kiüríthették a futóárkokat és osapataikat a sikágot határoló magaslatokon koncentrálták. A visszahuzódást teljesen önszántukból tették.

Gent. Rosendalból jelentik: A Nord Maritime jelenti Nantesből: Ma több magasrangú angol tiszt különböző beosztásokkal Verdunba utazott. Indulaskor kijelentették, hogy ez a csata a franciakra és az angolokra egyaránt döntő. A jelen pillanatban nem tehető más, mint az Északi tengertől Belfortig támadni.

* Genf. A francia sebesültek nagy részét Bretagnéba viszik, mert a dél-franciaországi vasutvonalakat a katonaság munició szállításra igénybe veszi.

Genf. A L'Oeuvre kifejti, hogy a hadsereg főparancsnokság egy esztendeje az alapon ígérgeti a győzelmet, hogy az ellenség majd enen fog halni. A verduni német offenzíva azonban megmutatta, hogy Németország felkészültebb és hatalmasabb, mint valaha.

Féliábu szélhámos.

(Gyufa-ügynökből harctéri átlós. — A rendőrbiroság ítélete.)

Az Aradi Közlöny tudósításaiól.

Arad, március 1.

A rendőri büntető bíróságnak ma alkalm volt, hogy a háború nyomorúságával visszaélő munkakerülő lelett itélkezzeék. Ez volt az első eset a két év óta dúló világháború folyamán, hogy az emberek könyörületességét megtalálni megadóztatva valaki és mint a lefolytatott bizonyítási eljárás során kintt, még a hadseregszállítók is megirigyelhették az ügyes csalót, olyan jövedelemre tudott szert tenni. Az a körülmény, hogy a kőrvényhozás és a kormány idejekorán intézkedett a rokkantá vált katonák félig-meddig türethő ellátásáról, elejét vette annak, hogy nagyobb szabású visszaélés történjék. Azonban szaporadikusan mégis feltélt üti fejét egy-egy eset és ennek tulajdonítható, hogy a belügyminiszterium még csak ezután fogja kiadni, mint már azt jelezték, azt a szigorú rendeletet, amely hat hónapig terjedhető elzárással bünteti azt, aki azzal vezet felre a könyörületes szíveket, hogy a háborúban megrokkantnak adja ki magát és ezzel a címmel pumpol.

Az aradi rendőrbírósalg elé került ma egy Tabak Armin Abraham nevű, jelenleg foglalkozás nélküli ügynök, aki Aradon sorba járta a gazdagabb embereket és pénzintézeteket és a következő tartalmu írást küldte be maga helyett könyöradomány-szivatlyuként:

— A harctéren sebesültem meg, a szatmári hadikórházban amputálták a lábamat, most falábu koldus vagyok. Feleségemmel és gyermekemmel nem tudok megélni a 40 korona hadisegélyből. Kérem a jószívű embereket, könyörüljenek rajtam.

Aradon igen jól jövedelmezett a gyűjtőgetés, mert saját bevallása szerint a mai fél nap alatt, mert már déiben a rendőrbírósalg előtt állott, 53 koronát szedett össze és mint mondta, hetek óta utazik az ország nagyobb városokban és soha sem utasították vissza, ahol csak bekopogtatott.

Egyik vidéki szolgabíró által kiállított utazási bizonyítványa is van és ez a hivatalos okmány, valamint az a körülmény, hogy a Szent István társulat nyomdájában készült, öfelsége életéért könyörgő imát is árusított, mindenütt azt a hitet keltezte, hogy Tabak harctéri sebesült, aki vére áldozása közben vesztette el lábát. Ahol csak tebeite, az ajtón kívül várta meg az adományok kézbesítését, mert érezte, hogy aki érdeklődni akarna, rögtön fennakadna azon, hogy közönséges falábu van. Már pedig a mi hadikórházainkban nem bocsájtják el az amputált katonákat addig, míg a medetn koruk megtelethő mütagot nem kapott. Oszintén bevallotta, hogy soha életében nem volt a harctéren, annál kevésbé, mert még gyermek ko-

rában tornászás közben törte el a lábát, melyet aztán amputáltak és már tíz évvel régebb idő óta jár falábal. Gyulaügyök volt legutóbb és mint mondotta, a kartell kivette szájából a kenyeret. A gyuta nagyon drága és árut sem tudott kapni. Ezért választotta ezt a mostani jól jövedelmező mesterséget.

Weil Károly dr. rendőrfogalmazó, rendőri büntetőbíró csavargásért 7 napra, tiltott könyvradomány gyűjtéséért 8 napra, összesen 15

napi elzárásra ítélte Tabakot.

— Bíró ur a legbökezübb adakozó Aradon — mondotta a legkeszrűbb mosollyal Tabak Armin Abraham. Szépen adtak az aradi urak, de tizenöt napot csak ön adott — szólt és lelopogott a rendőrség börtönébe.

A nála talált gyűjtött pénzt elkobozta a rendőrbíró. A fele a városi szegény alapot és a másik fele az államot illeti.

Konstantin királyt fogságba akarja vetni az entente.

(Sarrail tábornok államosnye. — A görög király nem megy Szalonikibe.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest, március 1.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti Szófiából: Itt attól tartanak, hogy Konstantin király eleget tesz Sarrail kívánságának és meglátogatja a szaloniki-i frontot, amit az entente államosnyre felhasználva a királyt Szalonikiben hadifogolynak nyilvánítaná és letartóztatná, Venizeloszt a köztársaság elnökévé kiáltaná ki és az esetleges forradalmat erőszakkal verné le. Ezért úgy hiszik, hogy a király nem fogja Szalonikit meglátogatni.

Milano. A Corrierenek jelentik Párisból: A háború kitörése óta nem voltak Franciaországnak olyannyira súlyos napjai mint most. A csata hiterjedésben folyton növekszik. A lövészárokharc átváltozott véres mozgóháborúvá. Hervé a Victoireban fejtegeti, hogy az első védelmi vonal legénysége, mintegy 30,000 ember teljesen elpusztult.

Basel. A verduni csapatok új tábornokául Petin tábornokot emlegetik. Párisban az izgalom folyton nő. Lázasan várják az események fejlődését. Rosszallják, hogy az angolok nem jönnek a franciáknak segítség-

gükre azáltal, hogy a frontjukon offenzívát kezdenének. Briand előkészítette a parlamenti köröket arra, hogy néhány nap fog eltelni, míg a helyzet tisztázva lesz. A csomagszállítás a nyugati fronton teljesen be- szüntették.

Rotterdam. Eddigi jelentések szerint a Provence tizenegy perc alatt süllyedt el. Közben hajót nem láttak. A francia vezérkar jelentése szerint Milosban 498 megmentettet szállítottak partra. Összesen 870 ember maradt élve, ezer ember elpusztult.

minden részletét tisztáztuk. Amennyiben tehát a bécsi tőzsdekamara hivatalos átirata a megállapodást illetően a budapesti tőzsdetanácsoshoz megérkezik, aránylag rövid időn belül módunkban áll gondoskodni arról, hogy természetesen bizonyos megszorítások között, az értéktőzsdéi forgalom visszaállítsassék. A hivatalos értesítés valószínűleg nem késhe soká, de fix időpontokról egyelőre még nem lehet beszélni.

— A Neuman testvérek tízezer koronája Aradfalvára. Az Aradfalva felépítése érdekében sikerrel folytatott mozgalom egyre szebb eredményekre vezet. A nagyarányú gyűjtés eredményét jelentékenyen előbbre vitte az az adomány, amelyet Arad legnagyobb ipari vállalatának minden nemes és szép cél érdekében áldozatra kész tulajdonosai: a Neuman testvérek cég juttatott el a polgármesteri hivatalba. A Neuman testvérek tízezer koronát adományoztak Varjassy Lajos polgármester kezéhez Aradfalva felépítésére. A nagy összegű adomány egy elpusztított magyar falu újjáépítését szelheti, gyorsítja meg és hajléktalanná lett családokat juttat hamarabb új otthonhoz.

— Tilos nullás lisztből kenyeret sütni. A tanács ma tartott ülésén Lócs Rezső helyettes polgármester bejelentette, hogy most már elégséges főző és kenyér liszt áll a város rendelkezésére és felesleges, hogy a pékek továbbra is a drága nullás lisztből készült kenyeret árussítsák a közönségnek. Varjassy Lajos polgármester a bejelentés alapján ma délután elrendelte, hogy a pékek március harmadikán szüntessék be a nullás liszt feldolgozását és hatályon kívül helyezte azt a korábbi rendeletét, melylyel ezt megengedte.

— Arany vitézségi éremmel kitüntetett tizenkét éves örmester. Ilyen címmel megjelent cikkünkhez érdekes adatokat közöl most Stefanutz János mondorlaci görög keleti román plébános következő levelében: Nehogy az olvasó közönség azon hiázenben éljen, hogy Rosi (helyesen: Rugii-Ruzsi) György olasz származású, megállapítani kívánom, hogy a mi kis hősnök fejére én öntöttem rá a keresztvizet 1902. évi február hó 24 én. Atyja Ruzsi Etta és anyja Agrisán Katica a molnár mesterséget folytatták, mindketten korán meghunytak és az árván maradt gyermekeket a község állami menhelyre adta ki, annál is inkább, mert a szülők teljesen vagyontalanul haltak el. A történelem számos esetet bizonyít hogy háborúban sok tehetség került felszínre. Napoleon tábornokai és marsalljai pincérekéből és lovásziukból kerültek ki. Miért ne volna katonai tehetség ez a kis román fiú, aki már is kitűnt katonai erényeivel és egyik hadszínpontot győzelemhez juttatta? Magam a legnagyobb örömmel vagyok eltelve, hogy a mondorlaci szerény otthonban ilyen hős látott napvilágot és hogy a keresztvizet nem érdemtelten pazaroltam.

— A negyedik hadikölcsön előtt. Budapestről jelentik: A hadikölcsön osztályok mindenütt megkezdték tevékenységüket, noha még a német hadikölcsön kibocsátásának határideje sincs megállapítva, a mi emisszióknak telő pedig még egyáltalán nincs semmiféle hír. Miatán a nagybankoknál és a takarékpénztáraknál a mérlegmunkálatok jóformán teljes befejezést nyertek, a hadikölcsön osztályok személyzetét általában megszaportították, hogy a váratlan rendkívüli forgalmat le tudják be-

LEGJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor
Olaszország nem üzen hadat
Németországnak.

Zürich. Az olasz minisztertanács huszonhetedikén elhatározta, hogy a Németország elleni hadüzenet ellen állást foglal. A parlamentben nem tűrik el a kérdés vitatását.

Luganó. A Messagero szerint Eszszád ma Rómából elutazott. Allítólag Franciaországba utazik.

Pétervár. A dumában Eskeles mohamedán képviselő szavá tette a Batum vidékén a mohamedánok elleni kegyetlenkedéseket. Gonoszabbul bánnak el velük, mint az ellenséggel. Friedmann képviselő a pogromok ellen fakadt ki.

Hága. A külügyminiszter a kamarában kijelentette, hogy Hollandia és Németország között sem titkos szövetség, sem titkos megállapodások nincsenek s kísérletek sem történtek arra, hogy ilyenekről tárgyaljanak.

HIREK.

Mikor nylik meg a börze?

(Simon Jakab alelnöknyilatkozata.)

~~ARADI KÖZLÖNY~~

Budapest, március 1.

A tőzsdén ma az a hír terjedt el, hogy a bécsi börze, ép úgy, mint a budapesti, korlátozott magánforgalom mellett március 18-án megnyílik. Ennek a hírnök az volt az alapja, hogy a bécsi tizenkettes bizottság megformálta azokat a rendelkezéseket, amelyeket a tőzsdékamara szombati teljes ülés elé terjesztenek s amelyeket valószínűleg a kamara el is fog fogadni.

A tőzsde megnyitásának kérdésében, a mely igen széles rétegeket érdekel, illetékes információ végett Simon Jakab udvari tanácsoshoz, a tőzsde alelnökéhez fordultak a fővárosi lapok közgazdasági munkatársai, aki az alábbi felvilágosítást adta.

— A bécsi tőzsde megnyitásának időpontjával hozzánk ezideig semmiféle hivatalos értesítés nem érkezett s így a megnyitás időpontjára vonatkozólag csak kombinációkról lehet szó. Igen természetes, hogy célszerűségi szempontból ragaszkodnunk kell a két börze egy időben való megnyitásához. Tudomásom van arról, hogy Bécsben az előkészítő lépések megtörténtek s nálunk is a kérdésnek jóformán

nyolitan. A kölesön típusát és feltételeit illetőleg az illetékes tényezők sem jutottak még végleges elhatározásra és így minden erre vonatkozó hír korainak mondható.

— Eljegyzés. Lányi Arankát, Lányi Izsó dr. aradi orvos, idegspecialista leányát eljegyezte Tárnoky Miklós, az Aradi Villamosági Részvénytársaság műszaki igazgatója.

— Tanítóból ügyvéd. Csok Károly dr. aki Aradon volt állami elemi iskolai tanító, február végén sikerrel tette le Budapesten az egységesített bírói és ügyvédi vizsgát.

— A cukor új maximális ára. Megirtuk tegnap röviden, hogy március 1-ével a kormány telemelte a cukor árát. Az új maximális cukorárak a renDELETEH csatolt táblázat szerint Aradon, Aradmegyében és a szomszédos Csanádmegyében a következők:

Arad 113 korona 65 fillér, Borosjenő 114 korona 50 fillér, Borosgyebs 114 korona 85 fillér, Csermő 114 korona 75 fillér, Henető 115 korona 10 fillér, Kisjenő-Erdőhegy 113 korona 85 fillér, Máriaradna 113 korona 90 fillér, Medgyesegyháza 114 korona 25 fillér, Opácska 114 korona 15 fillér, Pankota 114 korona 25 fillér, Soborsin 114 korona 30 fillér, Újszentanna 114 korona 05 fillér, Apátfalva 113 korona 75 fillér, Battonya 114 korona 25 fillér, Csanádpalota 114 korona 35 fillér, Makó 113 korona 65 fillér, Mezőhegyes 113 korona 95 fillér, Mezőkovácsháza 114 korona 30 fillér, Nagylak 113 korona 90 fillér.

— Az aradi szabadkőművesek a nyilvánosság előtt. Szombaton délután 5 órakor rendkívül érdekesnek ígérkező előadás lesz az aradi városháza nagytermében. Az aradi Összetartás szabadkőműves páholy szombaton jelenik meg először a nyilvánosság előtt. A páholy meghívására *Pikler J. Gyula* az országos statisztikai hivatal helyettes igazgatója a városok anyagi helyzetéről tart előadást, amelynek keretében rámutat az olyan új adók kivetésének szükségességére, amelyek ne a szegény társadalmi rétegeket sújtják, hanem a jól kereső osztályok jövedelmét apaszadják a városok javára. Az előadáson mindenkit szívesen látnak. Belépődíj nincs.

— A márciusi kenyérjegyek szétosztása. Varjassy Lajos polgármester ma elrendelte, hogy mind a tíz bizottság március negyedikén kezdje meg az erre a hónapra érvényes kenyérjegyek szétosztását a már ismert helyeken. A jegyek ismét négy hétre, március 8-ikától április 7-ikéig érvényesek és minden hétre más-más színűek.

— Bő szoknya szélben. Szép divat a bő szoknya, nagyon szép divat, — mondta nekem egy kiváló szakértő, elsőrendű esztétikus, egy posztógyáros. Sőt bizonyos tekintetben praktikus is: sok-sok esztendővel ezelőtt, azt hisszük, legalább egy évtizede már annak, a bukjeszoknyák divatja volt, a bukjeszoknyáké, amelyek azért voltak jók, mert azokban járni sem lehetett. Hát a bőszoknyákban nagyszerűen lehet járni, dacára annak, hogy elbukni is lehet bennük. És aztán meg van az a jó oldala is, hogy ha majd esetleg kimennek a bőszoknyák a divatból, hát a mamuska egy-egy szoknyájából mind az öt gyereknek lehet majd ruhát csináltatni. Csupa jó oldala van szóval ennek a divatnak, egyetlen rossz oldala csak ma derült ki. Arad — régi megállapítás — csendes, nyugodt kis város. Itt még a szél is alig fujdogál. Ma azonban atapos déli szél szántott végig a korzón. A korzón és a bőszoknyákon. S kiderült, hogy a bőszoknyák még vitroláknak is jók. A szél beléjük ka-

paszkodott, kifeszítette, dagasztotta őket a vitte magukkal a bájos hölgyeket. Természetesen a megfelelő sikoltozás és pirulás közben. Nagyon indiszkrét volt a szelődöske, még magasabokra emelte a szoknyákat, mint azt a szinpadon szokás, látni engedett karcsu bokákat, formás lábakat s... Igen, a szél és a bőszoknya harcban álltak a hölgyek hiába próbálták védekezni, repülni azándékozó szoknyájukat nem tudták visszatartani. „Legközelebb — mondotta egy nőismerősöm — már a szél ellen is teikészülve jelenek meg a korzón. Gumiszalagot húzatok alul köröskörül a szoknyámba. S ha aztán jön a szél, megauzom a szalag végét a bőszoknyából egyszerre szakszoknya lesz, olyan, mint a bukjeszoknya volt.”

— Távozó igazgató. Spitzer Henrik, az aradi Marta automobil gyár igazgató főmérnöke távozik állásából és mint értesülünk az *Erste österreichische Industrie-Werke* (motorgyár) részvénytársaság igazgatói állását foglalja el Bécsben. Spitzer igazgató három esztendeig állt a Martagyár élén.

— Halálozás. Általános igaz részvétet keltett az a haláleset, mely ifjú Müller József gyárost, az aradi kereskedelmi és iparkamara pénztárosát és nejét súlytotta. Egyetlen fia gyermekük, Müller Lajos a legvirágzóbb életkorban, tizenkilenc esztendő korában rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt hiatalembert holnap, esütörtökön délután fél négykor temetik a Tököli Imre-utca 42. számú házból.

— Ozv. Riesz Péterné, született Szigmeth Anna ma reggel hatvan éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat esütörtökön délután két órakor temetik a Pécskai-ut 2.-a számú házból.

— Kitüntetés. A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és eredményes magatartása elismerésül jezeranei *Sertio* Károly 33. gyalogezredbeli alezredesnek a hadiékítményes vaskorona rend harmadik osztályát, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül *Seiler* Mihály 33. gyalogezredbeli századost a hadiékítményes katonai érdemkereszt harmadosztályával és az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartása elismerésül *Schwarz* Rósz dr. 33. gyalogezredbeli segédorvost a signum laudissal tüntette ki.

— Az „L. 19.” utolsó percel. Stockholmból jelentik: Gotthenburg mellett a Stella nevű yacht egy palackra talált, amely az „L. 19.” nevű Zeppelin áldozataink utolsó üdvözlőt tartalmazta. Uhle parancsnok két levélben bucsút vesz rokonaitól és feleségétől. A harmadik levél szerint a hajó már mélyen lemerült és elsüllyedése minden pillanatban várható. Végül a negyedik levél beszámol azokról a tragikus pillanatokról, mikor a léghajó legénységével együtt a hullámok közé kezdett merülni.

— Pályázat. Hirscht Zsigmond és neje szül. Steinitzer Regina által 1848. március 15-ének emétkére tett és munkanéki, szükölködő kereskedelmi alkalmazottaknak a (könyvvezetők, irodavezetők, bolti segédek) segélyezésére szánt ezer koronás alapítvány ezidei kamatai az aóírott Kereskedelmi és Iparkamara elnöksége által március hó 14-én tognak odaitéltetni az erre érdemes, valóban gyamolításra szoruló tolyamodónak. Felhivat-

nak ennél fogva mindazok, akik ezen segély elnyerésére igényjogosultsággal bírnak, hogy megfelelő igazolt okmányokkal felszerelt kérvényüket a kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalában március hó 12-ikéig nyújtásák be.

— Az aradi szállodák tisztasága. Grün Nándor rendőrfőkapitány rendeletére pár nap előtt a rendőrség felkereste az aradi szállodákat és kávéházakat, hogy meggyőződjenek vajon betartják-e a szállodákra és kávéházakra vonatkozó szabályrendeletnek intézkedéseit. A szállodákban *Petkovics Béla* rendőrfelügyelő tartotta a razzitát, míg a kávéházakat *Nyáry László* rendőrtiszt ellenőrizte. A kávéosok ellen nem merült fel semmiféle panasz. A kisebb szálló tulajdonosok közül ketőt jelentett fel különféle kihágásokért *Petkovics* felügyelő. Mindkét szálloda kisebb, harmadrendű. Az egyik szálloda szobáiban törtémes piszkot talált. A szállodás áthuzatlan ágyneműekkel adta ki szobáit, melyek tele voltak férgekkel. A másik szállodás ellen az volt a panasz, hogy harminc évan aluli nőszemélyzetet tartott, ezt pedig a szabályrendelet szigoruan tiltja. Ezenkívül a szobák zárjai is rosszak voltak, úgy, hogy ha valaki a szobát belülről bezárta, akkor addig nem jöhetett ki, míg valaki kívülről ki nem nyitotta a szobát. A két feljelentett szállodás ellen megindult az eljárás. A nagy szállodákban ellenben mindenütt a legnagyobb tisztaságot és rendet talalta a felügyelő, aki tapasztalatairól ma tett jelentést a főkapitánynak.

— Papi rszalvétak olesón *Kerpelnél*. 193

— Engel keresk. szaktanfolyama. (Lázár Vilmos-u. 2.) Beiratkozások a márciusban kezdődő tanfolyamra március 4-ig d. e. 10—12. d. u. 3—4. Telefon 1046. 1238

— Gyermek-kocsik, gyermek-székcsak *Fischer* nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Könyvtárakat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vesz *Kerpel* könyvkereskedése.

— Bevonulók figyelmébe ajánljuk *Fischer* nagy áruházát a Szabadság-téren. *Kofferek, teljes katonai felszerelések ingek, harisnyák, zsebkendők, trikók stb.* 271

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Szófia. Politikai körökben elterjedt az a hír, hogy az entente-hatalmak Görögországhoz ultimátumot intéztek. *Petko*, *Pesew* miniszterek kijelentették, hogy az ultimátumról nincs tudomásuk, diplomáciai körökben azonban makacsul tartja magát az a hír ama megtoldással, hogy az ultimátum eredménytelen maradt.

Rotterdam: A *Courant*-nak jelentik Londonból: *Tennent* másodállamtitkar közölte az aisozással, hogy a szatóniki-i csapatok vesztesege február huszadikaig majdnem tizenötezer ember.

Budapest. Szófiából jelentik a *Llyod*-nak: *Tonoseif* miniszter kijelentette, hogy a Szerbia különbékéről szóló hír alaptalan és teljesen lehetetlen.

VAROS ES MEGYE.

Városi közgyűlés. Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága március hó 9-én, d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében a következő ügydarabokat tárgyalja: 1. Polgármester havi-jelentése. 2. Vandraček Ignác vállalkozó kérelme egységárainak felemelése iránt. 3. A város szabályozási bizottságának jelentése Vadász Armánd Trombita-utca 2. sz. telkének parcellázása tárgyában. 4. Az aradi napilapoknak kérelme átalányuk felemelése iránt. 5. A tisztii ügyészség beterjeszti Tauszig Daviddal a Marosparti partművek lábazati kőhányásainak pótlásával összekötött összes munkálatok elvégzése iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 6. A tisztii ügyészség beterjeszti Matuzs Péterrel, ifj. Stefanov Jánossal, Sinkó Jánossal és Nikolov Györggyel megkötött földhaszonbérleti szerződéseket jóváhagyás végett. 7. A tisztii ügyészség beterjeszti az Aradi közszén és kokszorgalmi vállalatnál misz szállítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 8. A tisztii ügyészség beterjeszti az Acsev. részére a Simándi-ut területből átengedett 116 négyszögöl telekrészre vonatkozó szerződést jóváhagyás végett.

EGYESÜLETI ÉLET.

— A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj Egylete központi választmányja tegnap tartotta meg rendes havi ülését patakai Köber Alajos kocsigyáros elnöke alatt. A zárszámadás szerint az egylet 1915-ben 1.791.714 korona, 1908 óta 6.614.199 koronát fizetett ki rokkantsági-, árva- és özvegysegélyek, valamint végkielégítési segélyek címén. A segélyezett rokkantak (köztük hadirokkantak is) száma 4001, az árváké 1060 (köztük 37 hadi árva). A fizető tagok száma meghaladja a kétszázeczetet, tavaly 4130 tag iratkozott be. A törzsvagyón 1.603.275 koronával 14.246.826 koronára emelkedett. Az egylet az eddigi három hadiközpontre hat millió koronát jegyzett. Alapító tagokul az elmúlt évben Újpest város, Fetszer An al győri püspök és a Magyar Lezsámitóló és Pénzváltó Bank léptek be. Kérjük az emberbarátokat, hogy ezen humanus egylet terjedését elősegíteni a azt erkölcsileg támogatni kegyeskedjenek.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtökön, 1916. évi március 2-án:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

A táncosnő.

Színmű 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Nyilatkozat.

Ertesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a Forray-utcai, (Gróf Nádasdy-palotában) levő liveg- és porcellán-kereskedést megboldogult férjem halála után is tovább fogom vezetni és kérem továbbra is szives pártfogásukat. Főtörekvésem az lesz, hogy tisztelt vevőimet ezután is legnagyobb megelégedésükre kiszolgáljam.

1208

Özv. Téger Jánosné.

* Az ezen rovattal alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Wittmann Antalné szül. Riesz Katalin, Riesz Antal, Horváth Sándorné szül. Riesz Julianna mint gyermekeik a macuk, ucy az alóliroftak, valamint számos rokon és ismerős nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejtethetlen jó édesanya, anyós, nagynya, sógornő, unokatestvér, nagynéni, rokon és jó ismerős

Özv. Riesz Péterné

szül. Szigmeth Anna

f. évi március hó 1-én reggeli 3 órakor, életének 60-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyorsos elhunytát.

Az Istában boldogult földi maradványai f. hó 2-án d. u. 2 órakor fogták a Pécskai-ut 2/a. sz. gyászházból a róm. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engedélytől gyászmissza áldozat az elhunytnak lelki üdvéért f. hó 13-án d. e. 8 órakor fog a helybeli főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egkek Urának bemutatni.

Tied a nyugalom, miénk a fájdalom!

Arad, 1916. március hó 1-én. 15

Özv. Hannold Jánosné szül. Szigmeth Mária, Szigmeth Györgyné szül. Szigmeth Katalin, Szigmeth Lajos, ifj. Szigmeth János, testvérel Wittmann Antal, Horváth Sándor, vejel Wittmann Annuska, Horváth Józsika, Horváth Sanyika, Horváth Antika, unokái Szigmeth György, Szigmeth Alajosné szül. Taugner Katalin, ifj. Szigmeth Jánosné szül. Friis Karolin, sógor és sógoronő és az összes rokonság.

Varga Imre első temetésrendező intézete Arad, Andrássy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

Limbeck János és fia első m. kir. szab. érckoporsó gyára és temetésrendező vállalata.

Uj. Müller József és neje született Gruber Anna, mint szülők a saját, valamint az alóliroftak nevében is mélyen megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetlen jó gyermek, illetve testvér, unoka, unokatestvér és rokon

Müller Lajos,

f. hó 1-én, hajnali fél 1 órakor, ifju életének 19 ik évében történt jobbélte szenderültöt.

A szép reményekre jogosított drága ba'ott földi maradványai Törköli Imre-utca 42 ik számú gyászházban fogták a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerinti beszentelés után, március 2-án d. u. 3 és fél órakor a Felső-temetőben levő családi sírterületben az örök nyugalomnak átadni.

Az engedélytől szent-missa áldozat a boldogult lelki üdvéért f. hó 13-án d. e. 10 órakor fog a főt. Minorita atyák szentegyházában az egkek Urának bemutatni.

Aldott legyen felejtethetlen emlékezetel!

Arad, 1916. március hó 1-én.

Müller Ilonka, Müller Böske, testvérel Roth Samu és neje szül. Müller Emilia, Frick József és neje szül. Müller Mária, Moldován Odón és neje szül. Müller Etelka, Gruber Andor és neje szül. Danilovits Anna, Eisele János és neje szül. Gruber Margit, nagybátyjai és nagynénjei. Uj. Müller József és neje szül. Krieleder Katalin, nagyszülők Roth Mária ferj. Milánkovits Jánosné, Frick Emilia ferj. Hoffmann Béláné, ifj. Frick József, ifj. Moldován Odón Moldován Józsi, Eisele Margit, Eisele Ilonka, Eisele Annuska, Gruber Etuska, Gruber Janika, unokatestvérel. 21

Nyomatványok

osinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Ertesítés!

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy a Mányi-féle mészáros- és hentes üzletet Boros Beni-tér 16. sz. a'att átvettem és azt tovább folytatom, hol naponta frissen vágott marha-, borju- és sertéshus kapható.

A mélyen tisztelt közönség b. pártfogását továbbra is kérem, kiváló tisztelettel!

Tsohenka Ágoston,
mészáros és hentes.

1229

APOLLO SZÍNHÁZ.

Március 2-án, csütörtökön

Fehér ördög

Bűnügyi történet 3 felvonásban.

Főszerepben: Carló Wieth.

Stuart Webbs sorozat:

Az üldöző árnyék

Detektív-dráma 3 felvonásban.

Főszerepben:

Stuart Webbs — Ernst Reicher.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatólágasak.

Rózsaburgonya, Házi-szappan, Zöldség, Vöröshagyma, Zsir, szalonna

kapható (waggontételenként előnyös árajánlat)

641

Kalmár Endre
cégnél

Arad, Arpad-tér 5. szám.
Városi és megyeitelefón 670.

FOG-

tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. ::

FOG-

koronák, hidak, egész fogsorok szápadás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG-

kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogsorok átállításása, valamint javítása. ::

FOGHUZAS. Tízéves fogtechnikai gyakorlatom, amely 1860 alatt Berlin, Lipsze, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legismertebb fogspeciálistáknál mint egyszemélyes működtető, továbbá tekintve azt, hogy műhelyem a mai kor legtekélyesebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfeleltessek.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárati Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

Buchsbaum és Társa

cég értesíti az igen tisztelt vevőkönközséget, hogy a

BALLY tavaszi cipőkülönlegességei

női- és gyermekcipőkben, ugyszintén kiváló minőségű F. L. POPPER

női és férfi cipők

nagy választékban

megérkeztek.

2884-916.

Hirdetmény.

Mintán gyakran előfordult az az eset, hogy a nyilvántartó-lappal ellátott és behívás folytán átengedett lovak birtokosainak járó kárpótlási összegek abból az okból nem voltak az arra jogosultaknak idejekorán és akadálytalanul kifizethetők, mert a birtokosok a ló és jármű bejelentés és a lóállományok közötti időben a lóállományokban történt változást nem jelentették be, a henvédelmi miniszter az 1216. é. n. 20/b-1916. sz. rendeletével kötelezi a lóbirto-

4466-1916.

Hirdetmény.

A m. kir. Miniszterium 454-1916. M. E. sz. alatt kelt, a beosztásra és csomagolt vas gyártására szolgáló ócskavas beszerzésének korlátozásáról szóló rendeletét a következőkben teszem közzé:

Vas- és acéltermeléssel foglalkozó üzemeknek beosztására és csomagoltvas gyártására bármiféle ócskavasat bel- és külföldön csak az alábbi szabályok szerint szabad bevásárolniok.

Bármiféle ócskavas belöldi készletét vas- és acéltermeléssel foglalkozó üzemek céljára csak az alábbi szabályok szerint szabad eladni.

Ócskavasat közvetlenül kovacsolás céljára a vas- és acéltermeléssel foglalkozó üzemek szabadon bevásárolhatnak és ily célra ócskavasat szabadon lehet nekik eladni. Nem esik a jelen rendelet alá öntöttvas-törvedékeknek vas- és acéltermeléssel foglalkozó üzemek részéről való bevásárlása és részükre eladása.

Ócskavasat egyébként, a vas- és acéltermeléssel foglalkozó üzemeket kivéve, mindenki szabadon vásárolhat és mindenkinek szabadon eladhat.

Az első bekezdésben meghatározott célokra szükséges ócskavas beszerzésének biztosítása és a beszerzett anyagok az első bekezdésben említett üzemek között való elosztása végett Budapestén „Ócskavas-bizottság” alakították.

Mindenki, aki ócskavassal kereskedik, ugyszintén minden vállalkozó, akinek üzemében több ócskavas gyűl össze, mint amennyit három hónapon belül felhasználhat, köteles az ócskavaskészletében beálló változásokat (öntöttvas-törvedék kivételével) havonként legkésőbb a következő hónap nyolcadik napjáig az „Ócskavas-bizottságnak” bejelenteni.

Az, akinek ócskavaskészlete a bejelentés időpontjában 10 méter-mázsát meg nem halad, bejelentést tenni nem köteles.

A bejelentéshez szükséges nyomtatványok az „Ócskavas-bizottságnak” kaphatók.

A jelen rendelet életbeléptének napjától kezdve (öntöttvas-törvedék kivételével) bármiféle ócskavasat a magyar szent korona országainak területén kívül eső helyre csak a kereskedelemügyi miniszter engedélyével szabad elszállítani.

Közforgalmi vasut és hajózási vállalatoknak ilyen anyagot a magyar szent korona országainak területén kívül eső rendelkezési állomásra, ugyszintén olyan állomásokra, amelyekben a magyar szent korona országainak területén kívül eső vonalakra való átmenet történik, csak akkor szabad elfogadniok és átvenniok, ha a feladó a fuvarlevéllel együtt a kereskedelemügyi miniszter írásbeli szállítási engedélyét is beszoigaltatja.

kosokat, hogy a lóállományokban a bejelentés és a lószámlázás közötti időben beállott birtokváltozásokat bejelentésük.

Felhívjuk ennél fogva a ló tulajdonosokat, hogy lovak eladását, illetve új lovak vételét a lószámlázási kiadványokon való lejegyztetés céljából dr. Angel István városi főjegyzőnél pontosan bejelentésük. A városi tanács.

Felhívom a burgonya nagykereskedő urakat, Vörös Kereszt kórházakat, katonai fogolytáborokat, katonai élelmezési raktárakat, hawaggontételenként jó, egészséges

ételburgonyát, savanyu káposztát és diót

meltányos árban, magyar feladó állomásra, vagy 8 napi előzetes rendelés mellett Aradon, ugyszintén vöröshagymát, sertészsírt, szalonnát és egyéb hávelyes veteményeket óhajtanak venni, forduljanak bizalommal hozzám.

Egyben felhívom a szeszgyárosok és hízaladók figyelmét arra, hogy jöminőségű szesz és hízaló burgonyát is szállítok és a szállítást személyesen eszközölöm. — Azonkívül értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy minden csütörtökön és pénteken **elő hal** kapható.

Vidéki megbízások legpontosabban eszközöltetnek.

Luttwák József

Asztalos Sándor-u. 8. 871

A szállítási engedélyt a fuvarlevélhez hozzá kell fűzni és az árut felvevő állomásnak, annak jelöl, hogy az engedély szállításra már használtatott s újból fel nem használható, azt a feladó állomás keletbélvezetőjével le kell bélyegezni.

Az ellenőrzéssel megbízott közegeknek kívánságukra az ellenőrzéshez szükséges összes adatokat rendelkezésre kell bocsátani.

Aki (öntöttvas-törvedék kivételével) bármiféle ócskavasat a jelen rendelet ellenére közforgalmi vasúton a 6. §-ban meghatározott helyekre való szállítás végett engedély nélkül fuvarozásra felad, vagy azt engedély nélkül hajón, gépkocsm, vagy bármely más módon a magyar szent korona országainak területéről kiszállítja, ócskavasat a jelen rendelet ellenére szesz-be vagy ad el, ócskavaskészletét a jelen rendelet ellenére be nem jelenti, vagy nem a valóságnak megfelelően jelenti be, a hatósági ellenőrzést meghiúsítja, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és két ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrség hatáskörébe tartozik.

Greca, főkapitány.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Vöröshagyma, fokhagyma, dughagyma, hagyma, zöldségáru

kisobb és nagyobb mennyiségben legjutányosabban kapható. — Arak kérdezősködésre. — Jókárban levő használt jute-zsákok eladóik.

MAHL ZSIGMOND

MAKO.

328

A szájuereg desinfectálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacilusok előléésénél, amely különösen gyermekeknel rendkívül fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, sohasem nélkülözhető a **Formodor tabletta.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyógytörhér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájuereget desinfectálja, utóíze igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejtörpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a világhírű „Krovil” korpakénőcs.

Ára egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

„Hóthérlő.”

Levele megíratását hozott számomra. Kíváncsi vagyok, ki rejtezték mögöttem. És ez csak magától függ. Mindenesetre szeretném, ha levelezésünk nem ily uton menne. És ez is csak a Maga akarata Remélem, hogy elvett megváltoztatja. Addig is üdv és kézsők. 1219

Intelligens fiatalember

művelt leány vagy uriaszony tisztességes ismeretségét keresi. Leveleket a kiadóhivatal „Állandó” jelige alatt továbbít. Levelek a lapban jelzendők. 1222

Maros.

Hétfőn kellene utaznom. azonban egy héttel elhalasztom. Hátha...? Kellő időben értesíts. hol laktok, hogy ugyanott rendelhessek lakást. 1280

ELLÁTÁS.

Iszletes

jó házi kosztot adna 5-8 tisztnek intelligens urind, ki a város központjában lakik. Cim a kiadóhivatalban. 1282

OKTATÁS.

Elemi és polgári

iskolás tanulóknak német oktatást ad tanítónő. Cim a kiadóhivatalban. 1159

ALKALMAZÁST KERES.

Hosás, vasalás

jutányos árban, házon kívül elvállaltatik Demeter-utca 45. szám alatt. 1221

ALKALMAZÁST NYER.

Fiatal segéd,

lehet úri vagy női divat szakmából, felvétetik Neumann M. ruha telepén, Arad. 1185

ÜZLETEK.

Aradmegyében

vasúti állomás mellett, egy nagyon jóforgalmu vendéglő és szálloda bevonulás miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1218

Andrássy-tér 8.

számú házban egy kisebb üzlethelyiség — különösen dohánnyitásoknak alkalmas — azonnalra eladó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

LAKÁST KERESNEK.

Május 1-re

a város központjában keresek háromszobás modern lakást. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 877

KIADÓ LAKÁS.

3 szoba

fürdőszobával, egy szoba konyhával és műhelyekkel vagy raktárakkal alkalmas helyiség szonnaira kárlov Lovarda-utca 1., Attila-tér sarok. 1008

Csinosan butorozott szoba kiadó Köcsög-utca 8. sz. alatt. 1220

Modern 3 szobás lakás

minden mellékkeliséggel, május 1-re kiadó Kossuth-utca 52. szám. 1228

Modern

háromszobás lakás május 1-re kiadó. Kassa-utca 6-7. szám alatt. 1280

Aranykéz utca 2-3. sz. a.

kiadó május 1-re 3 szobás utcai lakás, fürdőszoba, villanyvilágítással. 1189

Szépen butorozott szoba

különbejárattal azonnal kiadó. Erzsébet királyné-körút 13. I em. Bővebbet Krausz Paulin könyvkereskedésében. 1174

Egy 5 szobás

II. em. modern lakás, minden mellékkeliséggel, Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a ház mesternél. 844

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Száraz házi szappant,

bármily mennyiséget, megvételre keresek. Rostás Sándor, Kirjend-Erdőhegy. 145

Kapa-utca 15. szám alatt fenyőfa eladó, 1 db 60 korona. 1228

Modern, finom és olcsó

levélpapírost Pichlernél Szabadságtér 1. kaphat. 611

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

Füstölt szalonna

elsőrendű minőségben, nagyobb tételekben kapható Ed. Rittingernél, Versecz. 1157

Egy 18-24.

fényképeső-gép jutányosan eladó. Eötvös-utca 12. Mandl. 1197

Méz.

Tiszta virágmez kapható Seeberger Mihálynál, Boros Beni-tér 20. szám. 1214

„Eos”

színes és lack cipőtisztító 70 fillér. Geoha patent sámfá párja 8 kor. C pítőszedő, Andrássy-tér 22. 181

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Blaser Ignác, ruhakereskedő Arad, Szentpál-u. 12. szám. 229

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak borosjenői és apattfalvai kertészeti felében a legjobb minőségű, fajtiszta, erős példányú, alacsony és magas törzsű rózsafák, különböző gyümölcsfa csemelék és üvegházi növények szállítása megkezdődött. Mérsékelt árak mellett megrendelések elfogadotnak ACSEV. külön birtokkezelősnél ACSEV-palota, József főherceg-ut 22. szám. 1086

KÜLÖNFÉLE.

Igás

szekérrel fuvarozást elfogad. Telefon 747. 1224

Menthol sóborszesz.

Tiszta, egészséges, zamatos, erősítő, edző, hűsítő, frásító, fertőtlenítő és fájdalomnyitő hálszer. Ára 50 fillér és 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Helacit.

A legártalmatlanabb arcszépítő és finomító. Iszadó, lényes, zsíros, atkás (mitesszerek) arcot naponta ahányszor szükséges, gyapotra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ára 1 korona. Dr. Földes és Hehs piperezsappan és vegyészeti gyára Aradon. Tűz mellett ne használjuk. 12

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer Hehs gyógyszerész tyukszem tapasza. A legmegrögzöttebb tyukszem a tapasz párnapos használata után leválik, a gyötrő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 50 fillér, Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad.

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Megnyilt a nyiregyházi krumplicsarnok!

Valódi nyiregyházi burgonya kapható kizárólag

Spielmann Albertnél

Aradon, Karolina-utca 5. szám alatt, jobbra az udvarban.

Elárúsítás kicsinyben és nagyban a legolcsóbb árban. 1228

Rum — likőr

essentiák és compositiókban

állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett „Rumárom”

50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

árnygyőnékségénél, Arad. Telefon 592.

Matteinc-féle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintóbacilus. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintó bacillus árai:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteinc”

vegyészeti laboratórium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.

Telefon 10-45. 211

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy beosoról; ugyszintén régiségeket vesz és elad

698

Losonczi Lajos

órák és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadságtér.

Telefon 964.